הײנט 10 זײטען

פולע טאַבעלעז פון דער 21־טער
מלוכה־לאטעריע—זעה 3 און 8 זײט

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

פרייז 15 גר.

NAJER FOLKSBLAT

נײער פאָלקסבלאַט

№ 234	לאָדז, זונטאג, כ׳ תשרי תרצ״א	אכטער יאהרגאנג	Łódź, Niedziela, 12 października 1930 r.	№ 284

אדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71 — Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.

דער וואהל־יריד

אויף דער יודישער גאַס אין דער הויפּט־שטאָט און אויף דער פּראָווינץ

ד״ר גאָטליב קאַנדידירט פון ביאַליסטאָק

װאַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָ־רעספּאָנדענט). אין משך פון פרייטאָג און שבת זענען פאָרגעקומען אַ גאַנצע רייה פערזאַמלונגען און קאָנפערענצען בײ די פערשידענע שיכטען פון דער יודישער בעפעלקערונג.

אומעטום זענען געפיהרט געוואָרען הייסע ווי־כוחים, צו וועמען מ׳זאָל צושטיין: צי זאָל מען געהן מיט׳ן נאַציאָנאַל־ווירטשאַפטליכען בלאָק, ד. ה. מיט דער „אַגודה״, אָדער מיט׳ן ציוניסטישען בלאָק, ד. ה. מיט גרינבוימען.

די שטימונג איז געווען אַ פערשידענאַרטיגע.

טייל האָבען בעשלאָסען צו געהן מיט איין בלאָק, און טייל — מיט׳ן אַנדערען.

בעזונדערס האָט זיך געקאָכט אין דעם סוחרים פעראיין.

ווי בעקאַנט איז דער סוחרים־פעראיין אָפיציעל צוגעטראָטען צום אַגודה־בלאָק, אָבער אויף די פערזאַמלונגען פון די סעקציעס, וועלכע זענען פאָר־געקומען אין דער צאָהל פון 36 איז בעשלאָסען געוואָרען נישט צו געהן מיט דער אַגודה, נאָר צו שטיצען גרינבוימען, מיט׳ן תנאַי אָבער, אַז זייער פאָרשטעהער טרוסקער זאָל פיגורירען אויף אַ בכבוד׳יגען אָרט אויף דער ציוניסטישער ליסטע.

נישט־צושטאַנד־געקומענער מיטינג

פון דעם לינקען סאָציאַליסטישען בלאָק אין וואַרשאַ

װאַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָ־רעספּאָנדענט). הײנט, שבת אינדערפריה האָט גע־זאָלט אין קינאָ־זאַל „אסטרא״ פאָרקומען דער ערש־טער מיטינג פון דעם לינקען סאָציאַליסטישען בלאָק.

צו דער פערזאַמלונג איז געקומען אַ גרויסע צאָהל אַרבייטער און אַרבייטערינס, אָבער אַ שעה, אײדער דער מיטינג האָט זיך געזאָלט אָנהויבען, איז אָנגעקומען אַ קאָמיסיע צו בעטראַכטען דעם זאַל, און איינגעפונען, אַז דער מיטינג קאָן נישט פאָרקומען מחמת איין וואַנד האַלט אין איינפאַלען.

דער קינאָ־זאַל „אסטרא״, וועלכער געהערט צו יודען, און איז אגב ערשט אויפגעבויט מיט 2 יאָהר צוריק, איז פער׳חתמ׳עט געוואָרען.

דער מיטינג איז, זעלבסטפערשטענדליך נישט פאָרגעקומען און דער עולם אַרבייטער איז זיך פער־באַנדערגעגאַנגען.

דער „שבת פאַר זיך״ אין ביאַליסטאָק

ביאַליסטאָק, 11 (טעלעפאָניש). דאָ איז שוין אַזוי־גוט, ווי אַ בעשלאָסענע זאַך, אַז די ביאַ־ליסטאָקער יודישע בעפעלקערונג וועט זיך נישט אָנשליסען אין קיין איין בלאָק, נאָר שאַפען אַנ־אייגענעם יודישען בירגערליכען בלאָק, אַ מין כלל־ישראל־בלאָק, צו וועלכען עס זאָלען געהערען אַלע בירגערליכע פאַרטייען, אָנהויבענדיג פון די ציו־ניסטען, און ענדיגענדיג מיט דער אַגודה.

דערבײ רופט אַרויס אַ גרויסע סענסאַציע די ידיעה, אַז אויף דער ליסטע פון דאָזיגען ביאַ־ליסטאָקער בלאָק וועט פיגורירען דער בעקאַנטער ציוניסטישער פיהרער פון וואַרשאַ, ד״ר י. גאָטליב.

אויף דערזעלבער ליסטע וועט אויך פיגורירען דער פאָלקיסט, אַדוואָקאַט טשערניכאָוו.

ס׳זאָל קומען צו אַ שלום

צווישען די גאַליציאַנער און קרוינפּוי־לישע ציוניסטען

לעמבערג, 11 (טעלעפאָניש). נישט קוקענ־דיג דערויף, וואָס די לעמבערגער ציוניסטען האָ־בען אַריינגעטראָגען אַ בעזונדער וואַהל־ליסטע צום סיים, און זיך אָפיציעל אָפּגעריסען פון די וואַר־שאָווער ציוניסטען — איז פונדעסטוועגען נישט אויסגעשלאָסען, ס׳זאָל קומען צו אַ שלום צווישען די גאַליציאַנער און קרוינפּוילישע ציוניסטען.

הײנט אויסערגעוועהנלי־כע זיצונג פון ציוניסטי־שען פאַרטיי־ראַט

װאַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָ־רעספּאָנדענט). מאָרגען 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג קומט פאָר אַנ׳אויסערגעוועהנליכע זיצונג פון ציוניסטי־שען פאַרטיי־ראַט, געווידמעט וואַהל־ענינים.

מודעה

עפ״י דין זענען מחלל בפרהסיא נישט בעגלויבט אויף כשר׳ע זאַכען היינו פלייש מילך שטנז, משה שערעם פּיעטרקאָווער 10 האַלט דאָס געשעפט שבת אָפען נאָך פיל התראות פון ראַבינאַט און שומרי שבת האַלט ער ווייטער אָפען שבת. אַ מחלל שבת איז כמומר לכל התורה. זיינע היטלעך און קאַפּעלושען טאָר קיין יוד שומרי תורה נישט קויפען און ה׳ שערעם האָט נישט קיין נאמנות אויף יודישע היטלעך און קאַפּעלושן צו פערקויפען צוליב שעטנז.

ועד הרבנים עם שומרי ומזהירי שבת

די עלעגאַנטסטע און מאָדערנסטע קליידער

צום הערבסט־ און ווינטער־סעזאָן!

עמפּפעהלט די גוט־בעקאַנטע פירמע

„SPLENDID"

לאָדז, ליסטאָפּאַד 31 11

(קאָנסטאַנט.)

נעדענקט די אדרעס!

יוד. רעפּרעזענטאַנץ אין דער לאָדזער האַנדוו.־קאַמער

הײנט, זונטאָג, דעם 12־טען אָקטאָבער ד. י. 7 אַ זייגער אָוונד. קומט פאָר אין לאָקאַל פון דער נצו. „אַרט״, וואָלטשאַנסקאַ 27 אַ

בעריכטס־קאָנפערענץ

פון אַלע צעכען און האַנדווערקער־אָרגאַניזאַציעס אין לאָדז

אַלע אָרגאַניזאַציעס ווערען דרינגענד געבעטען צושיקען זייערע פאָרשטעהער.

דאס פּרעזידיום

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז פרייטאָג, דעם 10 אָקט. ד. י. געשטאָר־בען אין קאַרלסבאַד איז בליהענדען עלטער פון 35 יאָהר מיין ליבער מאַן, אונזער טייערער און אונפערגעסליכער פאָטער, ברודער, שוואָגער און אָנקעל

נ. ע. ישראל בן ר׳ שמשון ז״ל קוטנער

וועגען טאָג פון דער לויה וועט בעזונדערס מיטגעטיילט ווערען.

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

נעכטען, שבת קודש איז נאָך לאַנגע און שווערע ליידען געשטאָרבען אין עלטער פון 41 יאָהר מיין ליבע פרוי, מיין הייס־געליבטע און אונפערגעסליכע מוטער, שוועסטער, שוועגערין און טאַנטע

נ״ע אסתר לאה אשת ר׳ משה נ״י גערשענאָוויטש

(געבוירען חיימאָוויטש) וואוינונג נאַוואָמיעסקאַ 24

די לויה קומט פאָר הײנט, זונטאָג, 12 אַ זייגער בייטאָג פון טרויער־הויז זגערזשער 13, וועגען וואָס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע

צו דער חתונה־פייערונג פון פרל.

ראָזאַליא פּיעניע

מיט ה׳ אינזש. פּנחס פּיורקאָ

וואָס איז פאָרגעקומען זונטאָג דעם 5 אָקטאָבער 1930 אין לאָדז גראַטולירען הערצליך און ווינשען אַ עוויגעס גליק־ליך צוזאַמענלעבען

לייב און פרוי בידערמאַן

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס דעם חבר

בצלאל הענדעל

צוליב׳ן פריהצייטיגען טויט פון זיין ברודער

יואל מאיר

זייט געטריסט!

די חברים פון בלאַדי׳ס ווערקשטעל

די לויה אין לאנדאן!
פון די קרבנות פון דער לופט־שיף ,,ר. 101״

לאָנדאָן, 11 (אַטע) די לויה־צערעמאָניע פון די קרבנות פון דער לופט־שיף ,,ר. 101״ האָט דער־גרייכט דעם קולמינאַציע־פונקט.

פאַר די טויטע קערפּערס, וואָס זענען אויסגעשטעלט פאַר דער עפענטליכקייט אין דעם אַלטען זאַל פון פּאַרלאַמענט און אין וועסט־מינסטער האָבען דעפילירט אומגעהויערע מאַסען־מענגעס. די רייה פון מענשען האָט זיך געצויגען אויף אַ שטח פון 5 קילאָמעטער און האָט געצעהלט אַן׳ערך 200 טויזענד פערזאָן. אַ סך וואַרטענדע אין דער רייה זענען פער־חלשט געוואָרען, אָבער נאָכ׳ן אָפּמינטערען זיי האָבען זיי זיך צוריקגעקעהרט אויף זייערע ערטער. דער זאַל האָט געזאָלט געשלאָסען ווערען 10 אזייגער אבער צוליב׳ן געוואַלדיגען געדראַנג פון מענשען, וואָס זע־נען געקומען אָפּגעבען דעם לעצטען כבוד די אומגליקליכע קרבנות פון דער קאַטאַסטראָפע, איז זי געבלי־בען אָפען ביז שפּעט אין דער נאַכט.

לאָנדאָן, 11 (טו) איז גאַנץ לאָנדאָן פלאַ־טערען האַלב־אַרונטערגעלאָזטע פעהנער. דער רוב געשעפטען איז געשלאָסען. שוין פון סאַמע אינדער־פריה זענען איבערפולט די גאַסען, וואו עס דאַרף אַדורך די לויה.

11 אַ זייגער האָט זיך אָנגעהויבען דער צוג, געעפענט פון רייטער־פּאָליציי. פאַר דער לאַנגער רייה פון מיט שוואַרצען טוך בעשלאָגענע טרומנעס מאַרשירט אַן׳אָפּטיילונג פון לופט־פליהער מיט קאַ־פּעלען. צווישען די טרויער־וואַגענס נעהען מיליטער־אָפּטיילונגען. מיט אַראָפּגעלאָזט געווער. די אָפיצירען האַלטען זייערע שווערדען אין די הענד — אויך אַרונטערגעלאָזט.

הינטער דעם טרומנעס־צוג, וואָס איז בעדעקט מיט ענגלישע פעהנער גייט דער מיניסטער־פּרעזי־דענט, אַ סך מיטגלידער פון דער רעגירונג, דער אויסלענדישער אויסערן־מיניסטער, פאַרטרעטער פון פערשידענע מלוכות, די קרובים פון די קרבנות, פּאַרלאַמענטאַרישער קאָרפּוס, מלוכה׳שע לופט־פליה פאַרשטעהער, פאַרשטעהער פון דער אַרמיי און אַד־מיראַליטעט.

ר״ר עקענער איז נאָכגעגאַנגען צווישען די מלוכות אַלס פאַרטרעטער פון דער דייטשער רעגירונג.

אויך די דריטע וואַך פון ,,ר. 101״ און די מאַנ־שאַפט פון ,,ר. 100״ האָבען אָפּגעגעבען זייערע אומגעקומענע חברים דעם לעצטען כבוד. ים־זעל־נער און מאַטראָסען האָבען געשלאָסען דעם לויה־צוג.

לאָנדאָן, 11 (טו) שבת זענען געבראַכט גע־וואָרען צו קבורה אויף דעם בית־עולם ביי קאַר־דינגטאָן די קרבנות פון דער אומגעקומענער לופט־שיף ,,ר. 101״. בעת דער קבורה האָבען אויבען געפלויגען לופט־שיפען. די צערעמאָניע איז געווען אַ פּשוט׳ע, אָבער אַן׳איינדרוקספולע.

איבער דעם אָפענעם קבר זענען געגעבען גע־וואָרען דריי האַרמאַטען־סאַלווען, הגם די טויטע זענען נישט געווען קיין זעלנער.

א שיסעריי און אַרעסטען
אויף אַ קאָמוניסטישער דעמאָנסטראַציע אין וואַרשא

וואַרשא, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָ־רעספּאָנדענט). היינט, אַרום 12 בייטאָג איז אויף דזשיקע גאַס נישט ווייט פון ניזקא פאָרגעקומען אַ קאָמוניסטישע דעמאָנסטראַציע, אין וועלכער עס האָבען זיך בעטייליגט בערך 150 יונגעלייט.

דער עולם דעמאָנסטראַנטען איז געגאַנגען אויפ׳ן טראָטואַר, געזונגען רעוואָלוציאָנערע לידער, און אויסגערופען לאָזונגען.

פלוצים האָט זיך דערהערט אַ שיסעריי.

ווער ס׳האָט געשאָסען איז נישט בעוואוסט.

ס׳איז אָנגעקומען פּאָליציי און פונאַנדערגע־יאָגט דעם עולם.

פּאָגאָטאָוויע האָט ערטיילט הילף 2 פערוואונ־דעטע — איינער, אַ 62־יעהריגער פרוי, חנה וואזשביאַק און דעם 24־יעהריגען שניידער יעקב גוטענבערג.

פּאָליציי האָט אויך פערהאַלטען 20 פּערזאָן, וועלכע זענען אָפּגעשטעלט געוואָרען אין אַרעסט.

די שטייערן האָבען צוגעדריקט
זעלבסטמאָרד פון אַ יונגען יודישען סוחר אין וואַרשא

וואַרשא, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָ־רעספּאָנדענט). אין דעם האָטעל „קראַקאָווסקי״ אויף דער ביעלאַנסקי גאַס איז נעכטען איינדערפריה גע־קומען אַ יונגערמאַן, שיין און עלעגאַנט געקליידט, און געדונגען פאַר זיך אַ צימער. ער האָט זיך אָנגעגעבען אַלס סוחר פון דער פּראָווינץ.

ער איז אַריין אין צימער, און פערמאַכט היג־טער זיך ד׳ טיר.

אין אַ קורצער ווײלע שפּעטער האָט זיך דער־הערט אַ שאָס, און ווען די דינערשאַפט איז אַריין אין צימער, האָט מען דעם יונגענמאַן געטראָפען ליגען אין אַ קאַלוזשע בלוט, אַ גוססן....

פון די דאָקומענטען, וואָס מ׳האָט געפינען ביי דעם זעלבסטמערדער, האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז ער איז נישט קיין פּראָווינצער, נאָר אַ וואַר־שאָווער סוחר, יעקב האַפּענפעלד, 26 יאָהר אַלט פון עלעקטאָראַלנע 19, וואו ער האָט געהאַט אַ גרויס געשעפט.

לעצטענס האָבען איהם די ישלעכטע געשעפטען, און בעזונדערס, די שטייערען אַזוי צוגעדריקט, אַז ער האָט בעשלאָסען צו בעגעהן זעלבסטמאָרד.

דער טויט פון׳ם יונגען סוחר האָט אין די וואַרשאווער סוחרישע קרייזען געמאַכט אַ זעהר שווערען איינדרוק.

בעשטעטיגט די יודישע וואַהל־ליסטעס

וואַרשא, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָ־רעספּאָנדענט). די מלוכה׳שע וואַהל־קאָמיסיע האָט נעכטען בעטראַכט אַ רייה וואַהל־ליסטעס צום סיים און סענאַט.

צ. אַ. זענען בעשטעטיגט געוואָרען די יודי־שע ליסטעס: נומער 5 — לינקער סאָציאַליסטישער בלאָק („בונד״ און אונאָפּהענגיגע), נומער 6 — פּועלי־ציון (לינקע), נומער 14 — יודישער נאַציאָ־נאַלער בלאָק אין גאַליציען, נומער 17 — בלאָק צו שיצען די יודישע נאַציאָנאַלע רעכט אין פּוי־לען, נומער 18 — אַלגעמיינער יודישער נאַציאָ־נאַל־ווירטשאַפטליכער בלאָק.

סאָוויעטישער בעאַמטער פאָלגט נישט,
און פאָהרט אַוועק, וואו די אויגען טראָגען איהם...

ריגע, 11 (ספּ. טעל.) דער הויכער סאָוויעַ־טישער בעאַמטער אויראָוו, וועלכער פערנעהמט אַ הויכען פּאָסטען אין דער ריגער סאָוויעטישער אַמבאַ־סאַדע, האָט בעקומען אַ פעראָרדנונג פון דער סאָוויע־טישער מאַכט, ער זאָל זיך תיכף צושטעלען קיין מאָסקווע.

ער האָט אָבער דעם בעפעהל נישט געפאָלגט דערקלעהרענדיג, אַז ער וויל נישט פאָהרען קיין מאָסקווע, און ער איז אַוועק קיין מערב־אייראָפּע.

כידוע איז אַזאַ האַנדלונג פון הויכע סאָוו־ע־טישע בעאַמטע אין אויסלאַנד געוואָרען אַ גאַנצע דערשיינונג.

פּאַריז בלייבט נישט הינטערשטעליג...
מאָנאַרכיסטען בעפאַלען געזו. יודישע פראָנט־סאָלדאַטען, און צושלאָגען זיי

פּאַריז 11 (ספּעציעל צום ,,נייעם פאָלקס־בלאַט״) היינט, שבת האָט אַן אָפּטיילונג פון גע־וועזענע יודישע פראָנט־סאָלדאַטען זיך געלאָזט גיין אויפ׳ן קבר פון ,,אומבעקאַנטען זעלנער״, כדי אַרויפ־צולייגען דאָרט אַ קראַנץ־בלומען.

בעת זיי זענען אַדורך דעם יודישען קוואַרטאַל האָבען זיי בעגעגענט אַ גרופּע ראָיאַליסטען (מאָ־נאַרכיסטען).

די לעצטע זענען בעפאַלען די יודישע פראָנט־זעלנער און זיי שרעקליך צושלאָגען.

קריסטליכע דורכגעהער האָט פערדראָסען די מעשה, וואָס מ׳שלאָגט סתם אומשולדיגע בירגער, זענען זיי געוואָרען מורא׳דיג אויפגעהעצט, און מיט געבען העפטיגע קלעפּ די ראָיאַליסטישע כוליגאַנעס, האָבען זיי זיך אָנגענומען פאַר די קרבנות פון די יודען.

עס האָט אויך אינטערווענירט די פּאָליציי, וועל־כע האָט אַרעסטירט די כוליגאַנישע אָנפאַלער אָבער אויף דער השתדלנות פון די געזו. יודישע פראָנט־סאָלדאַטען זענען זיי בעפרייט געוואָרען.

דערביי איז כאַראַקטעריסטיש דער פּרט, וואָס זינט דעם דרייפוס־פּראָצעס זענען אין פּאַריז נישט פאָרגעקומען קיין עקסצעסען געגען יודען,

בלויז לעצטענס איז עס דער צווייטער פאַל, וואָס יודען ווערען בעפאַלען.

„ס׳וועט נאָך זיין ערגער...״
נישט קיין אַראַבער־פראַגע, נאָר אַן׳ענגליש פּראָבלעם
וואָס אינזש. אוסישקין דערציילט וועגען א״י־ענינים

ווין, 11 (ספּ. טעל.) אַהער איז אָנגעקומען אינזש. אוסישקין, וועלכער האָט געווײלט אין פּראַג. די היגע ציוניסטען האָבען פאַר איהם איינגעאָר־דענט אַ פערזאַמלונג.

בעת אַ געשפּרעך מיט די ציוניסטישע טוער האָט אוסישקין אַזוי כאַראַקטעריזירט די איצטיגע לאַגע:

— די אַראַבישע פראַגע ווערט אין דער וועלט־פּרעסע איבערגעטריבען אָפּגעשאַצט. אין א״י גופא איז קיין אַראַבער־פראַגע נישטאָ. ס׳איז נאָר פאַר־האַן אַן׳ענגליש פּראָבלעם. די פעלאַכען, וועלכע בילדען 90 פּראָצ. פון די אַראַבער זענען נישט אָריענטירט; פון די איבעריגע 10 פּראָצ. וועלען 5 מיט אונז קיינמאָל זיך נישט פאַרשטענדיגען; דאָס זענען אידעאַליסטען, וואָס טרעטען אַרויס געגען דער אייראָפּעאישער קולטור, אַלזא, אויך געגען אונז. די איבעריגע 5 פּראָצ. זענען מענשען, וואָס בויען זייער קאַריערע אויף זייער אַנטי־יודישער פּאָליטיק. דאָס זענען אַגיטאַטאָרען, וואָס געפינען זייער שוץ אין ד׳ רעגירונגס־קרייזען.

וועגען בעקומען רעגירונגס־באָדען רעדט מען שוין ביי אונז זעהר לאַנג, אָבער מ׳האָט ביז־איצט גאָרנישט דערגרייכט. מ׳מוז קעמפען פאַר דעם, אַז מ׳זאָל דעם באָדען אונז ערטיילען, אָבער פערלאָזען זיך דערויף וואָלט געהייסען בעגעהן זעלבסטמאָרד. קודם כל מוזען מיר זיך אָריענטירען אויף אונזערע אייגענע כוחות און מאַכען די גרעסטע אָנשטרענגונגען. אויף צו שאַפען אַ באָדען־רעזערוו. דאָ רוקט זיך אַרויס דאָס פּראָבלעם פון עבר־הירדן. דאָרט עקזיסטירען געוואַלדיגע שטחים באָדען, און די דאָרטיגע אַראַבער וואָלטען גערן דעם באָדען פערקויפט. אָבער דאָרט עקזיסטירט אַ פערבאָט צו פערקויפען דעם באָדען. אין א״י אָבער קען מען ווייטער קויפען באָדען. די אַראַבער־פּריצים, וואָס האָבען ערשט נעכטען גע־שטימט פאַר אַנטי־יודישע רעזאָלוציעס שלאָגען אונז איצט פאָר צו קויפען ביי זיי זייערע באָדענס.

ס׳איז שווער צו זאָגען, וואָס ס׳וועט זיין אין דער צוקונפט. הגם ס׳איז פאָרויסגעזעהען, אַז ס׳וועט זיין ערגער. ס׳איז נישט אויסגעשלאָסען, אַז ס׳וועלען געזעצליך איינגעשטעלט ווערען בעגרעניצונגען ביים איינקויפען באָדען, און דעריבער דאַרפען איצט גע־מאַכט ווערען די גרעסטע אָנשטרענגונגען צו שאַפען וואָס אַ גרעסערען באָדען־רעזערוו.

סימפּסאָן איז אַ גלענצענדער און גרונטליכער בעאַמטער. ער איז אַרומגעפאָהרען איבערן גאַנצען לאַנד, האָט גערעדט מיט פיל מענשען, האָט זיך אינטערעסירט מיט די פערשידענסטע ענינים, און האָט אַלץ נאָטירט. אָבער איך מיין — האָט פער־ענדיגט אינזש. אוסישקין — אַז סימפּסאָן איז זעהר אַ גוטער בעאַמטער, און דערפאַר וועט זיין בעריכט אויספאַלען אַזוי, ווי דאָס וועט זיך ווינ־שען די ענגלישע רעגירונג.

דימיסיע פון פּרעזעס
פון דער העכסטער קאָנטראָל־קאַמער

וואַרשא, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָ־רעספּאָנדענט). דער פּרעזעס פון דער העכסטער קאָנטראָל־קאַמער פּראָפ. וורובלעווסקי האָט דער־לאַנגט דעם מלוכה־פּרעזידענט אַ בקשה וועגען דימיסיע. דער פּרעזידענט האָט די בקשה אָנגענומען און וורובלעווסקין בעפרייט פון זיין אַמט. אויף זיין אָרט איז בעשטימט געוואָרען דער גענעראַל יאַקוב קשעמינסקי, ביז איצטיגער פּרעזעס פון העכס־טען מיליטערישען געריכט.

Dr. med.
J. NADEL
ספּעציאַליסט פאַר אַקושער און פרויען־קראַנקהייטען
פּאָמאָרסקאַ 7, טעל. 127-84
נעמט אָן פון 3 ביז 5 נאָכמיטאָג.

די לייטונג פון אָרטאָדאָקסישען
לעהר־אַנשטאַלט
„דרכי נעם"
פון ג. א. ליסס אין לאָדז
סילינסקיעגא 50, טעלעפאָן 215-26
אַלעע 1 מאַי 20, טעלעפאָן 200-43
מעלדעט דערמיט, אַז אין אונזערע מוסטערהאַפטע גן־ילדים׳ס זענען נאָך פאַרהאַן אייניגע פרייע פּלעצער,
גלייכצייטיג מעלדען מיר, די געעהרטע עלטערן, אַז ביז דעם בעקומען פון מאַגיסטראַט די געהעריגע ערלויבניש אויף אויטאָבוס־פערקעהר אין שטאָט פאַר אונזערע תלמידים, האָבען מיר דערווייל צוגעשטעלט אייניגע פעהיגע און גענוג־פאַראַנטוואָרט־ליכע מענשען אויף צו פיהרען די קליינע קינדער פון די ווייטערע געגענדען.
די לייטונג.

Z intencji zaręczyn mego drogiego brata p.
Siemona Frydmana (Paryż)
z naszą pszyjaciółką p.
Genią Rubinowiczówną
(Łódź)
życzymy wiele szczęścia i różowej przyszłości.
Maryla Frydmanówna
Dawid Notarjusz

הבדלות
פאַר חברות און שוהלען
עמפּפעהלט צו פאַבריקס־פּרייזען די
ליכט־פאַבריק
23 וואָלבאָרסקאַ 23

מיט אַרוהיג געוויסען
גאַראַנטיר איך, אַז מיינע
שאַמאָט־אייוועז
און קוכען
וואָס ווערען ביי מיר אין פאַבריק אויסגעאַרבייט זענען פון די
בעסטע מאַטעריאַלען!
געבויט אין דעריבער שטאַרק, דויערהאַפטיג און פּינקטליך און רעיעל אויסגעפערטיגט.
ביליגע פּרייזען! ◆◆ רייכער אויסוואַהל!
ס׳ווערען אויסגעפיהרט אַלע אַרט רעפּעראַטורען.
ערשטע שאַמאָט־אייוועז־פאַבריק
י. נ. גרינהאָלץ
פּיעטריקאָווער 37
טעלעפאָן 156-64

אַנאָנסן אין „נייעם פאָלקסבלאַט"
האָבען דעם גרעסטען ערפאָלג

געשלאסען דער קאנגרעס

פאר קאמף געגען האנדעל מיט פרויען

חאַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָר־רעספּאָנדענט). דאָ איז פערענדיגט געוואָרען דער 8־טער אינטערנאַציאָנאַלער קאָנגרעס צו בעקעמ־פען דעם האַנדעל מיט פרויען און קינדער.

אויף איינער פון די לעצטע זיצונגען איז בעהאַנדעלט געוואָרען דער דייטשער פאָרשלאַג וועגען דער ראָלע פון קינא אין פראָבלעם פון האַנ־דעל מיט פרויען.

אויף דער לעצטער זיצונג זענען אָנגענומען געוואָרען אַ רייה רעזאָלוציעס: וועגען עמיגראַציע, וועגען קאַמף מיט סוטערנען און אַלפאָנסען, ווע־גען אַנגאַזשירען אַרטיסטקעס קיין אויסלאַנד.

דער נאָהענטסטער קאָנגרעס וועט פאָרקומען אין בערלין.

פרוי פּרעזידענט מאָשטשיצקאַ האָט אויפגענו־מען די דעלעגאַטען אויף אַ גלעזעל טיי אין שלאָס.

נייע פּאָליטישע אַרעסטען

נעוו. וויוואַ עניע־דעפּוטאַט און פּ.פּ.ס. רעדאַקטאָר

פלאָצק, 11 (טעלעפאָניש) היינט ביינאַכט איז אַרעסטירט געוואָרען אין דאָרף באָבאָשעווע, פּלאָנסקער פּאָוויאַט, דעם געוו. דעפּוטאַט אַנטאָני ראַדאַן („וויזוואָלעניע״)

טשענסטאָכאָוו, 11 (טעלעפאָניש) פּאָלי־צײ האָט אַרעסטירט דעם היגען אָנפיהרער פון פּ.פּ.ס. און רעדאַקטאָר פון „טשענסטאָכאָוויאַנין״, רעדער־קאַ. צוליב אַ רעדע, וועלכע ער זאָל האָבען געהאַל־טען אין אַ דאָרף.

ער ווערט בעשולדיגט לויט'ן אַרטיקעל 129 פון שטראַף־קאָדעקס.

יעהרליכע קאָנפערענץ פון דער לייבאָר־פּאַרטיי

נעהמט אָן אַ רעזאָלוציע צו שטיצען די יודישע נאַציאָנאַלע היים

לאָנדאָן, 11 (ספ. טעל.) דאָ קומט איצט פאָר די יעהרליכע קאָנפערענץ פון דער ענגלישער לייבאָר־פּאַרטיי.

די קאָנפערענץ האָט אָנגענומען אַ רעזאָלוציע צו שטיצען די יודישע נאַציאָנאַלע היים אין א״י.

אויך דער וויצע־מיניסטער פאַר אויסערן־ענינים, דאַלטאָן, וואָס געפינט זיך אויף דער קאָנפערענץ, פערהאַלט זיך פּאָזיטיוו צו דער רעזאָלוציע און האָט זיך אַרויסגעזאָגט פאַר דער מיטאַרבייט פון די יודי־שע און אַראַבישע אַרבייטער.

אַ גרופּע דעלעגאַטען האָט געוואָלט אַריינטראָגען אַ פּראָטעסט־רעזאָלוציע געגען בעגרעניצען די עמיג־ראַציע קיין א״י, אָבער נאָך אַ פערשטענדיגונג צווי־שען דער פּאַרטיי־לייטונג מיט די פאָרשלאָג־שטע־לער, איז די רעזאָלוציע צוריקגעצויגען געוואָרען.

הינדענבורג נישט בעגנעדיגט די פערמשפּטע אָפיצירען

בערלין, 11 (ספ. טעל.) פּרעזידענט הינדענ־בורג האָט אָפּגעוואָרפען די בקשה פון די דריי אָפיצירען היטלעראָווצעס, וועלכע זענען דורכ'ן לייפּציגער געריכט פעראורטיילט געוואָרען צו 18 חדשים טורמע פאַר האַנדלונגען געגען דער מלוכה.

דעמאָנסטראַציעס געגען ד״ר שילס אין תל־אביב

לאָנדאָן, 11 (ספ. טעל.) אין תל־אביב איז פאָרגעקומען אַ דעמאָנסטראַציע געגען ענגלישען וויצע־קאָלאָניען־מיניסטער ד״ר שילס, וועלכער מאַכט איצט אַ רייזע איבער ארץ־ישראל.

פּאָליציי האָט אינטערווענירט און האָט צו־טריבען דעמהמון, וועלכער האָט זיך געהאַט פער־זאַמעלט פאַר'ן האָטעל, וואו עס וואוינט ד״ר שילס. פיר דעמאָנסטראַנטען זענען אַרעסטירט געוואָרען.

א נייער אקעאן־איבערפליה

לאָנדאָן, 11 (טו) לעווין, וועלכער האָט זיך די לעצטע טעג אויפגעהאַלטען אין פּאַריז, איז פרייטאָג אָפּגעפלויגען קיין לאָנדאָן, כדי דאָרט אָפּ־צוּוואַרטען זיינע מאַשינען מיט דער קאַנאַדישע אַקער־אַר־פליהער. ענדליך איז אָנגעקומען אַ פונקערדיג־פּעשע פון די סציליאַ־אינזלען מיט דער מעלדונג, אַז די לופט־פליהער האָבען אַ בערגעפלויגען דעם אָקעאַן.

לאָנדאָן, 11 (טו) די אָקעאַן־פליהער באָיר און קאָננער זענען 16 אַ זייגער אָנגעקומען אין קראָידאָן. אַ גרויסער עולם מענשען האָט זיך פער־זאַמעלט אויפ'ן פליה־פּלאַץ, כדי מקבל־פנים צו זיין די פליהער.

לעווין, וועלכער איז אין 1927 צוזאַמען מיט משעמבערלענען געפלויגען קיין דייטשלאַנד, האָט אויך בעגריסט די פליהער.

געוואלדיגע פערפלייצונג אין פראנקרייך

פיל טייכען זענען צוליב די רעגענס אַרויס פון די ברעגעס

פּאַריז, 11 (ספּ. טעל.) איבער אַ גרויסען טייל פראַנקרייך האָבען זיך פאַריבער־בעטראַגען מוראדיגע שטורעמס און גאָס־רעגענס. פון עטליכע ליגער שיפלעך, וואָס זענען אַרויס אין ים, איז ביז איצט נישטאָ קיין שום ידיעה. פון שטאַרקע זענען אומגעקומען עטליכע און פערציג מענשען. אין אַ גאַנצער רייה ערטער זענען די טייכען אַרויס פון די ברעגעס. פון יאָהר 1882 איז נישט געווען אַזאַ פערפלייצונג פון טייך סאָאָר. די שאָדענס זע־נען קאָלאָסאַלע.

פּאַריז, 11 (טאו) די פערפלייצונג אין די פראַנצויזישע מזרח־געביטען נעהמען אַ דראַ־הענדען מאַסשטאַב. בעזונדערס אין די געגענדען פון ריימס און ווערדען, וואו עס דראָ[illegible] אַ קאַטאַסטראָפע. אין אָבערוויל און וואַרען האָבען די איינוואוינער פון די נידריגע שטאָט־טיילען זיך געמוזט ראַטעווען פון זייערע דירות. די אומגעגענד פון ווערדען איז פונקט ווי אַ גרויסע אָזערע.

21־טע מלוכה־לאָטעריע

5־טע קלאַס 29־טער טאָג.

15.000 71844 143960.

10.000 192935.

3.000 165502.

2.000 9373
50089 66026 100092 111704 152389
172655.

1.000 10110
32351 34532 35436 42926 71875 107024
117680 140717 154498 155879 172294
194255 208787.

600 14850 19652
50818 83023 85786 86905 99050 121036
133619 134027 146967 158604 166928
185418 201594.

500 3386 4569
10346 11984 14190 23347 26521 28186
29224 29316 29418 30747 32657 41602
42906 43103 47031 50822 53470 53696
56916 57009 58901 59942 63400 63876
64737 66757 67020 72497 73472 77079
77529 79221 83150 84640 84734 96804
105286 109290 112329 119526 121474
121867 121976 124657 126264 127763
127947 131007 133066 133566 133738
133836 135033 137590 143548 143970
144192 144413 140701 146834 147923
148786 148894 150396 154094 155158
155532 156146 158647 167013 173110
178283 179427 182445 184626 185250
189371 189857 1914[illegible]6 192413 194409
196073 196464 201140 204512 205851
205981 207329.

רעזט
און פערשפּרייט
— דעם —
„נייעם
פאָלקסבלאַט״

218 719 88 333 978 86 1142 63 269 397 567
627 834 84 2124 36 412 71 520 644 956 3028 49
157 339 50 421 632 768 888 4187 260 346 417 48
54 71 619 33 5035 152 296 359 651 68 931 82
6633 739 882 996 7007 520 99 763 848 909 8204
44 53 632 55 89 9099 169 518 676 826 44 999
10460 896 11195 316 89 453 795 12007 69 173 458
86 565 610 54 725 13219 91 419 579 693 851 14183
216 44 302 40 431 520 606 15828 96 16151 362 48
32 591 629 874 980 81 17048 366 694 539 18205
370 438 683 841 939 19071 345 413 94 502 723
831 37 932 20247 539 670 734 92 21285 399 551
99 621 86 98 787 826 52 53 944 22083 105 270 99
667 83 93 23355 452 557 606 51 70 801 17 929
24208 704 48 917 41 86 90.
25126 421 845 26208 56 680 705 63 983 27005
285 300 89 553 756 930 28014 50 172 377 528 618
94 713 35 936 29043 460 709 41 864 924 30197
240 332 471 566 840 984 31001 85 101 15 23 508

49 76 633 32892 94 33675 34407 508 671 996
35043 544 52 602 992 36255 330 37235 615 720
38022 120 209 40 977 39131 65 627 885 986 40104
62 91 313 536 611 828 984 41326 499 519 42382
441 905 43027 32 73 279 537 41 901 44332 685 811
45076 279 555 864 46101 24 269 80 85 522 702
33 922 47105 77 203 15 313 470 90 594 797 803
971 87 48095 98 189 537 796 49060 206 385 587
705 48 88 969 71.
50684 797 845 51184 87 301 577 653 52078 747
75 956 53042 123 447 521 54225 55046 242 526
47 673 56075 91 385 941 57040 117 274 535 638
51 58562 657 783 816 937 59029 124 227 98 319
524 698 714 39 867 900 66 60260 76 456 500 776
61134 307 597 618 930 75 62297 314 429 543
63161 250 342 485 504 616 796 944 64489 766 947
65085 529 765 66031 270 418 518 56 781 849
67422 75 585 626 57 67 809 936 58 69342 449
89 568 708 70326 498 597 71265 302 441 669 95
760 922 24 59 72067 200 9 382 472 605 13 37 91
73028 37 38343 9 533 733 62 874 74076 142 61
376 478 655 770.
75334 410 88 576 672 700 43 62 908 61 76 76191
387 423 94 943 77126 24 53 336 576 810 78065
227 302 901 79028 35 95 116 72 297 596 916 41
80152 76 421 665 81051 378 82005 101 87 260
487 671 835 63 83173 248 95 380 458 84065 164
415 582 762 879 89084 255 540 49 875 86353 452
93 871 98 974 87142 410 778 87 935 88103 48
78 356 501 41 726 74 836 89122 365 626 851 889
13 90021 84 256 79 339 60 827 52 98 985 91161
238 304 73 474 512 79 906 92039 130 535 634 810
93082 165 242 342 587 723 25 94062 462 66 566
874 984 95087 297 508 47 625 74 884 969 96274
386 595 606 710 74 984 97086 277 338 590 754
98258 462 647 731 61 99102 364 452 524 694 945
51 100017 59 206 391 546 782 91 935 101208 83
325 94 523 850 57 965 102365 82 501 6 667 84
103034 143 285 351 454 502 943 61 104070 285
386 94 526 634 105340 71 532 797 106123 27 345
410 98 539 62 640 867 914 15 26 107122 47 360
825 108052 82 265 845 109146 26 2378 503 690
742 824 950 110009 37 93 653 703 67 75 880 968
111951 112238 50 426 75 682 758 65 816 24 59
918 113044 45 290 430 942 114276 528 998 115412
99 621 792 116069 132 412 80 569 635 735 910
117021 152 410 68 118177 255 68 83 367 411 691
730 38 972 119434 601 11 779 871 120151 85 301
750 824 121038 293 663 122301 83 123010 72 155
270 396 479 548 615 755 64 869 124024 716 46
75 96 851.
125001 451 777 927 126001 47 569 726 843
127133 282 316 83 548 789 969 128226 496 789
824 926 129216 305 6 52 452 598 633 130349 495
533 66 84 650 84 881 927 131008 169 355 79 84
545 911 132261 387 624 66 889 133472 537 601
134089 371 459 758 135074 355 532 33 89 746 862
90 136300 415 64 703 74 925 137000 97 157 277
504 611 874 932 138145 67 289 309 89 498 740
99 913 139060 281 83 400 40 77 649 140022 113
238 76 484 843 141372 862 931 61 142351 496 525
814 143281 326 417 30 509 678 719 68 76 806 970
144028 34 342 59 472 694 834 145641 146168 91
540 85 147144 233 07 57 551 681 148033 65 117
212 330 149027 201 602 6 750 804 963.
150213 50 82 305 16 476 82 511 60 720 902
151154 321 529 37 43 59 645 703 804 948 152502
662 707 813 153058 117 23 615 818 957 154016
88 92 155127 61 336 797 936 156021 125 235 65
324 539 92 157058 158206 14 486 503 159014 181
659 160441 506 602 161085 168 407 95 864 978
162253 58 320 35 425 41 79 576 719 866 73 163225
370 479 533 44 608 875 164661 192 900 80 165190
287 481 844 996 166234 339 787 167098 137 335
79 859 912 168241 507 757 803 970 72 169018
87 251 68 364 74 425 824 170046 68 206 413 600
11 867 171074 409 569 774 904 172068 93 370 500
825 57 173307 578 685 722 86 910 174106 58 678
812 56 82 964.
175210 85 561 675 176282 328 411 25 63 645
51 720 32 879 97 969 177154 434 628 83 711 807
38 45 922 178132 39 69 235 328 558 827 179005
67 435 84 574 741 83 952 180028 276 83 87 316
410 681 89 753 901 181299 381 517 696 900 71
76 182210 401 17 623 731 183267 344 772 184151
246 65 507 637 700 185069 269 368 577 99 617

42 186137 470 649 187016 17 168 69 304 546 632
845 970 188111 22 355 507 669 740 62 189204 31
440 645 735 87 810 60 902 190364 580 611 912
191199 654 848 192015 516 666 193120 580 704
67 194420 47 517 96 195008 166 316 440 96 803
932 68 196047 139 347 62 197009 65 198251 79
353 448 85 558 607 9 199195 697.
200087 618 802 954 201048 375 85 586 649
938 202090 223 385 413 663 727 861 998 203150
465 650 853 62 204076 207 885 205067 155 83 510
62 778 206081 214 29 471 207130 478 732 208391
408 747 805 23 209048 291 322 55 766 828.

3.000 72169
169439.

2.000 66444
90265 92417 114712 179873 184931.

1.000 3424 7303
27453 40750 47102 53849 85666 126571
141357 143050 145199 147957 151750
151928 171192.

600 69011 29878
34787 41706 51890 68765 96254 106362
117058 120594 137903 150848 160448
180299 183775.

500 5675 5781
7676 8670 10535 12722 13443 13669 19204
29126 35684 35757 39240 39437 39904
40194 40924 46518 58128 58573 59326
60041 60607 61152 62138 62800 62937
77560 79310 84466 84645 85515 86363
89269 89451 95677 96960 97744 102588
102604 103308 103831 104222 109942
113231 115482 119588 121986 122873
122880 124215 127630 128654 131757
131938 133032 134939 136324 136591
138189 140280 140545 141879 145758
148255 150465 152800 154240 155580
161569 162025 163116 165123 172737
172247 174356 174417 175081 176762
178031 182922 185482 187431 187754
188566 191226 192534 196357 198150
201696 202335 206102 208547.

10 32 99 268 445 50 51 610 62 803 69 975
1024 50 189 479 517 729 816 983 2026 178 950
3303 427 824 988 4090 115 349 53 497 632 934
5154 218 61 98 312 486 516 76 853 6636 71 54
71 710 955 7097 176 419 51 66 534 43 626 757
8026 35 231 32 949 9032 58 275 337 93 711 931
10032 62 378 592 633 994 11029 256 61 82 391
432 43 956 12119 59 458 501 689 13166 84 363
439 670 99 770 937 70 14051 86 295 921 15125 384
571 84 98 865 16525 973 17098 408 584 18398 578
985 19354 850 909 20244 83 841 50 21022 105 340
75 828 38 22001 38 186 503 10 609 23317 474 550
753 857 918 93 24004 252 76 363 574 721 46 934.
25054 137 363 685 26100 727 892 975 27194
227 586 759 28046 114 87 370 776 955 280046 114
87 370 776 955 29280 443 574 625 888 928 30191
231 894 939 31069 215 420 98 875 32095 236 46
48 515 684 732 985 33413 651 782 34093 642 607
35335 460 510 803 36089 288 424 96 617 72 998
37405 505 878 38052 143 300 448 503 39038 75
119 246 87 95 502 600 709 935 40056 117 473
95 553 751 41549 70 827 945 42126 88 276 451
61 91 654 775 880 954 66 43122 57 261 350 74
890 910 44348 452 663 826 921 96 45288 697 771
46355 579 603 46 77 700 35 56 977 47179 597
679 793 96 963 48285 92 35659 532 49007 92 263
480 526 616 771 80 897.
50429 654 51000 83 113 256 336 455 86 538 70
76 619 702 94 52207 77 588 53347 633 54069 192
221 626 29 59 942 55196 227 765 833 90 91 56027
42 260 503 636 928 57060 103 578 753 66 926

57258 64 321 438 510 81 620 76 759 873 59541 653
897 60124 356 402 21 559 772 832 61375 500 995
62034 49 179 419 640 63311 16 98 537 609 33 45
883 64307 49 656 801 2 65190 280 428 812 910
82 66232 342 582 625 874 67386 534 711 818 84
68055 167 69136 460 763 75 847 70070 143 263
86 738 57 837 71248 54 606 82 818 35 72154 271
575 638 718 95 73361 517 85 74232 636 933.
75048 474 662 916 76030 339 45 599 652 94 728
29 59 73 864 81 93 949 77012 101 38 502 3 893
919 70 91 78071 337 38 59 95 601 37 733 79183
264 940 47.
80032 78 101 47 56 431 81022 400 84 516 22
82 603 721 815 42 80 936 73 82145 410 21 68 96
83132 299 566 767 83 944 79 35 84120 591 612
959 97 85083 517 670 955 86074 82 586 617 716
87084 788 873 926 96 88169 202 393 773 975 99
89085 95 184 240 41 43 70 512 781 850 74 900 28
90033 173 239 517 21 44 53 825 91027 288
324 636 830 47 92033 97 299 573 74 606 702 93102
55 251 465 528 43 89 600 79 751 885 961 94040
360 79 485 545 611 37 47 779 95080 188 440 655
774 96353 59 403 64 85 560 97336 582 663 81
98018 350 425 865 99227 633 710 815 88 964.
100176 204 96 453 639 941 101013 14 615 823
102217 313 30 543 103246 586 672 779 104062 365
105049 75 196 422 69 941 106029 34 156 67 227
512 18 98 651 107060 581 826 108076 206 66 524
634 859 93 109005 35 693.
110024 92 387 646 860 956 111111 75 381 726
112002 116 315 538 634 808 987 113205 70 603
821 114086 730 903 115195 213 459 509 116449
808 117048 63 180 347 403 77 551 711 818 903
118118 335 582 638 119003 375 431 643 73 80
956 92.
120496 809 19 121073 98 103 242 711 76 930
122162 317 69 561 901 95 123185 251 935 124170
464 579 652 715 26 850.
125008 147 972 126204 425 719 37 127114 200
390 442 558 85 629 865 968 128216 383 844 991
129102 615 936 44 130455 796 962 131127 284
447 539 132010 12 113 51 420 545 94 691 133138
207 362 446 862 134266 430 997 135962 224 95
309 574 76 615 707 56 864 71 908 18 56 136019
103 232 652 64 798 137487 620 829 58 138023
697 730 870 139246 328 727 818 25 973.
140128 61 346 696 714 43 98 741036 597 671
734 941 142053 128 203 83 441 81 570 669 890
918 143173 613 752 144110 27 223 453 62 502 651
73 728 145074 147 506 31 670 904 24 37 146044
217 369 82 97 621 147090 121 29 148 157 201 543
672 149033 169 222 33 471 644 54 843 56.
15453 54 99 617 711 894 151125 353 410 16
80 514 152371 153114 436 581 623 863 154046
130 256 63 721 59 812 155085 94 116 246 50 85
349 73 701 29 69 156045 187 353 735 155717 93
768 158271 338 616 65 91 702 159057 98 196 349
428 520 160203 433 696 859 913 161489 769 93
162034 99 102 237 473 654 933 35 96 163328 688
729 47 63 816 144045 219 528 662 934 84 165195
271 583 88 760 166171 535 600 7 807 70 984 161081
126 92 317 442 513 168180 271 82 319 28 70 550
712 843 169141 64 829 170106 61 367 687 944
171036 129 245 472 586 604 719 92 993 172092
213 582 826 173089 159 219 90 422 47 781 936
174130 48 517 736 917 88.
175093 100 25 30 176037 67 124 200 438 605
830 82 177046 606 34 69 178057 197 546 630 67
787 179179 316 544 604 67 934 180102 378 522
60 93 854 991 181422 67 703 24 182270 76 361
716 928 183225 40 412 51 95 530 77 89 637 45
61 77 815 184085 264 375 477 605 93 843 45 67
185283 316 714 186128 228 30 309 574 609 773
811 25 926 187157 393 483 684 989 188047 260
570 667 975 189198 351 54 780 190388 436 948
191008 107 90 219 407 579 715 192108 367 71 434
525 59 70 921 34 193188 226 42 368 732 819 194096
189 271 99 332 71 870 195222 53 370 459 853 78
79 196119 552 780 93 863 197004 18 124 28 56
276 385 447 84 638 783 198052 117 912 59 199045
318 431 573 92 939.
200000 84 151 218 386 96 97 837 959 201061
68 408 17 51 590 689 849 993 202013 128 255 451
77 561 600 55 705 815 203147 332 87 997 204000
93 240 48 344 54 428 653 794 205005 19 143 463
737 895 206120 69 434 516 659 69 710 830 98
207406 18 42 508 612 781 973 208052 72 73 28
209118 294 300 432 576 678 937.

לאָדז, 12 אָקטאָבער 1930

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז. 12 אָקטאָבער 1930

„יודען ווערן די באַלעבאַטים פון פוילען"

ענדעקיש בלאַט וועגן די קאַנדידאַטען פון ה"ה מינצבערג און ווישליצקי אויף דער ליסטע פון רעגירונגס-בלאָק

אין אַ נ'אַרטיקעל א. נ. „די סאַנאַציע און די יודען" שטעלט זיך אָפּ די ענדעקישע „גאַזעטא וואַרשאַווסקא" אויף דעם פאַקט, וואָס אויף דער ליסטע פון רעגירונגס־בלאָק פיגורירען די נעמען אויך פון יודישע קאַנדידאַטען, פון די ה"ה פּרעזעס מינצבערג, און ווישליצקי. די ענדעקישע צייטונג זעהט דערין אַ געוואַלדיגען איינברוך אין דער הייליגער טראַדיציע, אַז יודען טאָרען זיך נישט מישען אין פוילישע אַנגעלעגענהייטען. די צייטונג שרייבט:

„כדי אַזאַ איבערברוך אין פוילישען פּאָליטישען לעבען זאָל קאָנען געשעהן, איז נויטיג געווען דער מאַי 1926. די סאַנאַטאָרען, אַרויסשטעלענדיג יודישע נאַראַדאָוועצעס אויף זייערע קאַנדידאַטען־ליסטעס און שאַפענדיג דערנאָך אינאַיי־נעם מיט זיי איין פּאַרלאַמענטאַרישען קלוב, פּראָקלאַמירען דערמיט דעם פּרינציפּ, אַז דער רעגירונגס־לאַגער אין פוילען דאַרף נישט זיין אַ ריין פויליש־נאַציאָנאַלער, נאָר אַז ער דאַרף זיין אַ נאַציאָנאַל־געמישטער, אַ פויליש־יודישער, און דעריבער בע־קומען די יודען אַלס אַזעלכע, אַלס פאָרשטעהער פון יודישען נאַציאָנאַליזם דאָס מאָראַלישע רעכט זיך אַריינצומישען אין די אינערליך־פוילישע אַנגע־לעגענהייטען און אויפצופיהרען זיך אין די פוילישע פּאָליטישע אָרגאַניזאַציעס ווי ביי זיך אינדערהיים. מ'דאַרף נישט לאַנג בעווייזען, וואָסער גרויסער טריאומף עס ליגט אין אַזאַ אָנערקענונג פון דער פראַגע פאַר די יודען, וועלכע שטרעבען אויסגע־האַלטען צוצוגעבען פוילען דעם כאַראַקטער נישט פון אַ נאַציאָנאַלער מלוכה, נאָר פון אַ נאַציאָנאַל־מעטען־מלוכה און פאַר זיך זיכערען זיי אין דער דאָזיגער מלוכה די שטעלונג פון אַ פּריווילעגירטען מיטבאַלעבאָס".

ס'איז דיזעלבע שפּראַך, דיזעלבע טערמינאָ־לאָגיע אַפילו, וועלכע מיר זענען געוואוינט צו הערען פון די ענדעקעס נאָך אין יענע „גוטע" צייטען, ווען זיי זענען געווען דער איינציגער באַלעבאָס אין דער פוילישער מלוכה און האָבען די יודען בעטראַכט בלויז אַלס מעגליכע, מישטיינס־געזאָגט, מיטבאַלעבאַטים פון לאַנד. דאָס איז די זעלבע לאָגיק, וועלכע האָט געליכטען ניעוויאַדאָמסקין, ווען אַלס פּרעזידענט פון פוילען איז מיט די שטימען פון די נאַציאָנאַלע מינדער־הייטען אויסגעקליבען געוואָרען גאַבריעל נאַרוטאָ־וויטש. יענער האָט פון ענדעקישען שטאַנדפּונקט געמאַכט אַלע מעגליכע אויספיהרונגען...

אַרעסטירטער געוו. דעפּוטאַט

איז אַ וואַרשאַווער קליניק ביי זיין קראַנקער פרוי

דער אַרעסטירטער געוו. דעפּוטאַט דיבוא (פּ.פּ.ס.) האָט זיך געווענדעט צו דער פּראָקוראַטור וועגען אַנ'ערלויבניש זיך צו זעהן מיט זיין פרוי, וועלכע געפינט זיך אַ שווער קראַנקע איי אַ וואַר־שאַווער קליניק. די פרוי דיבוא איז נאָך אַ קימפּעט, זי האָט געבוירען אַ טויט קינד. די ערלויבניש איז געגעבען געוואָרען, און דיבוא איז אין אַנ'אויטאָ, אונטער אַ שטרענגער וואַך געבראַכט געוואָרען קיין וואַרשאַ.

אין קליניק האָבען אויף דעם געוו. דעפּוטאַט געוואַרט זיין פאָטער און צוויי שוועסטער, אָבער זיי איז נאָר ערלויבט געווען זיך צו זעהן מיט'ן זוהן און ברודער. רעדען האָבען זיי צווישען זיך געקאָנט נאָר דורך דער פערמיטלונג פון פּראָקוראָר. ביי דער קראַנקער פרוי האָט דיבוא פערבראַכט צוויי שעה, אָבער דערביי איז אַנוועזענד געווען דער פּראָקוראָר.

דיבוא האָט געבעטען דעם פאָטער ער זאָל איהם געבען עפּעס געלד און בעזאָרגען אַ וואַרימען מאַנטעל, וואָס איז מיט דער ערלויבניש פון פּראָ־קוראָר ערפילט געוואָרען.

נאָכ'ן זעהען זיך מיט דער פרוי און פאַמיליע איז דיבוא אָפּגעפיהרט געוואָרען אין אַרעסט אויף דאַנילאָוויטשאָווסקע גאַס. אויף זלאָטע־גאַס האָבען אויפ'ן אַרעסטירטען אָפּגעוואַרט זיינע פריינד, אָבער מ'האָט זיי נישט געלאָזט זיך דערנעהנטערען צום אַרעסטירטען. מ'האָט אויך דיבואַן נישט ער־לויבט צו זיין אויף דער לויה פונ'ם טויטען קינד.

אַזוי ווי די דאָקטוירים האָבען איינגעפונען, אַז דער געזונדצושטאַנד פון דער פרוי דיבוא איז אַ בעפּרידיגענדער, וועט דיבואַ צוריק אָפּגעפיהרט ווערען קיין בריסק.

די בערוהיגונג אין מזרח-גאַליציען

קאָנפערענץ אין אינערן-מיניסטעריום

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש). דער שעף פון דער נאַציאָנאַל־סעקציע־אָפּטיילונג ביים אינערן־מיניס־טעריום ה' סוכענעק סורעצקי האָט אויפגענומען אַ פערטרעטער פון דער אוקראַינישער פּרעסע און האָט זיי געגעבען ערקלערונגען וועגען דער לאַגע אין מזרח־גאַליציען.

די פּאָליטיק פון דער פוילישער רעגירונג, האָט ה' סוכענעק געזאָגט, געהט אויף דער ליניע פון פערהיילען די וואונדען פון יאָהר 1918. אָבער די שטעלונג פון די אוקראַינישע פּאָליטיקער לאָזט רעכ־נען, אַז די פּאָליטיק וועט מוזען געהן אויף אַנ'־אַנדערער ליניע.

די אַקציע צו ברענגען אָרדנונג אין מזרח־גאַ־ליציען איז פערענדיגט. די פּאָליציי און דאָס מיליטער, וואָס איז דאָרט געווען אויף מאַנעווערס, איז צוריקגעצויגען געוואָרען.

דיר. סטאַמיראָווסקי האָט ערקלערט, די פּויליש־ע רעגירונג וועט זיך נישט בעגניגענען מיט די דעק־לאַראַציעס, פון די אַרטיגע אוקראַינישער פּאַר־טייען. אויף ווייל זייער פּאָליטיק וועט נישט געהן אויף דער ליניע פון פערשטענדיגען זיך מיט די מלוכה־פאַקטאָרען.

וואָס הערט מען אין ארץ-ישראל?

אַרום דעם אויסגלייך וועגען כותל-מערבי — באַנקראָטען פון גרויסע האַנדעלס-פירמעס, — סכסוך אַרום אַ בית-עולם

די פאַרינע וואָך האָט מען אין דער יורישער פּרעסע ווי אויך אין געוועלטשאַפטליכע קרייזען שטאַרק גערעדט פון אַ אויסגלייך־פּאָרשלאָג וועגען דער כותל־מערבי:

ווי מ'זאָגט שטרענגט זיך די רעגירונג אָן, אַז דער אויסגלייך זאָל צושטאַנדקומען. מען דאַרף ער־וואַרטען, אַז דער פּסק־דין, וואָס די קאָמיסיע פינ'ט פעלקער־בונד דאַרף אַרויסגעבען, וועט נישט זיין צום גוסטען פון די אַראַבער, וועלכע האָבען נישט גע־האַט קיין דאָקומענטאַלע בעווייזען, אויף זייער רעכט פון פּריוואַט־אייגענטום, וואָס זיי פאָדערען אויפ'ן כותל. ס'איז כמעט ווי זיכער, אַז זייער פאָדערונג וועט פון דער קאָמיסיע נישט בעשטעטיגט ווערען. אָבער די אַראַבער ווילען בכלל נישט קיין רעגולירונג, און זיי סטראַשען עפענטליך מיט אונרוהען און גע־וואַלט־טאַטען. די רעגירונג זעהט אַלזאָ פאַראויס שוועריגקייטען, וועלכע זי וואָלט געוואָלט אויסמיידען דורך אַנ'אָפּמאַך.

לייידער אָבער קען דער גוטער וואונש פון דער רעגירונג נישט אויסגעפיהרט ווערען. ווייל דער ערש־טער פּונקט פונ'ם אָפּמאַך ענטהאַלט די יודישע אָנער־קענונג פונ'ם אַראַבישען פּריוואַט־אייגענטום־רעכט אויפ'ן כותל, און דאָס קענען יודען נישט בעשטע־טיגען, אַפילו זיי זאָלען עס וועלען מפני דרכי שלום. דער כותל איז אַ איבערבלייבעניש פון בית־המקדש, און דער היינטיגער דור האָט נישט קיין רעכט איהם גלאַט אַזוי אַוועקצושענקען אַנ'אַנדערען פרי אויס־צומיידען אונאַנגענעהמליכקייטען.

די בעמיהונג פון דער רעגירונג האָט אַלזאָ נישט געהאַט קיין ערפאָלג. און דערווייל איז לויט איהר פערלאַנג אָפּגעלעגט געוואָרען דער פּסק־דין פון דער קאָמיסיע, וועלכער האָט געזאָלט פערעפענטליכט ווע־רען דעם ערשטען סעפּטעמבער.

די אָפּטע באַנקראָטען פון אַראַבישע צווישען זיי אויך לאַנג־עקזיסטירענדע, האַנדעלס־פירמעס, זע־נען אַ דירעקטער רעזולטאַט פונ'ם באָיקאָט געגען יודען, וועלכען מען האָט מיט אַזאַ היץ געפירט נאָך די אויגוסט־געשעהענישען. צו דער דאָזיגער דערקענטניש זענען געקומען ענדליך אויך די אַראַ־בער, און זיי זעהען איצט איין, ווי אומגליקליך פאַר'ן לאַנד איז געווען די העצע געגען די יודען.

קאָרעספּאָנדענץ צום „נייעם פאָלקסבלאַט"

די פאַרינע וואָך האָבען באַנקראַטירט צוויי בע־וואוסטע האַנדעלס־פירמעס אין ירושלים — יוסף וואַספאַ און סולימאַן אַל־עאַרעף. ה' וואַספאַ איז מיט יאָהרען צוריק געווען דער איינציגער אימפּאָרט־ער פון קאָלאָניאַלע סחורות קיין ירושלים, און ממש אַ דירעקטאָר איבער די קרעמער פונ'ם איינצעל־פערקויף. אין דער צייט פונ'ם באָיקאָט איז ער גע־ווען דאָס רעדעל פון דער גאַנצער בעוועגונג, ער האָט געצאָהלט די גאַס־אַגיטאַטאָרען, און האָט אויך גע־עפענט געשעפטען פון מאַנופאַקטור, פון וועלכע די יי־דען זענען ביז איצט געווען די הויפּט־פערקויפער. דער ווייל האָט אויסגעבראָכען דער קריזיס אין דער מאַ־נופאַקטור־בראַנזשע. די יודען, וועלכע האָבען זיך געשראָקען פאַר'ן באָיקאָט, האָבען זיך אָפּגעהאַל־טען פון קויפען אין דער טייערער צייט און זענען דורכדעם נצול געוואָרען פון אַ קראַך, ווען די פּריי־זען זענען געפאַלען. דאַגעגען די אַראַבער, וועלכע האָבען געהאָפט מיט דער הילף פון די באָיקאָט־גאַס־אַגיטאַטאָרען צו ערוואַרבען אַלע קונים, האָבען אנגע־קויפט אין דער טייערער צייט גרויסע טראַנספּאָר־טען סחורה און זענען צוגעבראַכט געוואָרען.

ה' וואַספאַ האָט באַנקראַטירט אויף אַ סומע פון צוואַנציג טויזענד פונט. דאָס געשעפט איז געש־לאָסען. ה' אַל־עאַרעף האָט באַנקראַטירט אַ פיל קלענערע סומע, ער ווערט אָבער בעשולדיגט אין אַ איינפאַכען שווינדעל, ווייל אַ טאָג פאַר'ן באַנק־ראָט האָט ער געליהען געלד ביי סוחרים און דאָס פערמעגען האָט ער אָנגעשריבען אויפ'ן נאָמען פון זיין פרוי. אויפ'ן פערלאַנג פון די רעגירונג האָט מען איהם אַרעסטירט.

אויך אין אַנדערע אַראַבישע שטעט הערט זיך פון באַנקראָטען און אָפּגעשטעלטע אַלטע האַנדעלס־פירמעס. די נבואות, וועלכע די יודען האָבען פאָ־אויסגעזאָגט, אַז דער באָיקאָט וועט מעהר שאַדען די אַראַבער גופא, איז מקוים געוואָרען.

צוליב אַ סכסוך איבער אַ צמענטאַוש אין חיפה איז די פאַרינע וואָך גע'הרג'עט געוואָרען דורך געהעצטע מוסולמענער איינער פון די אַנ־געזעהענע קריסטען אין חיפה, דער רעדאַקטאָר פון דער צייטונג „אַיל נהור". דער מאָרד האָט אַרויסגערופען גרויס אויפרעגונג ביי דער קריסט־ליכער געמיינדע, און ער דראָהט אויך מיט אַ שפּאַלטונג אין דער מוסולמעניש־קריסטליכער פעראייניגונג, וועלכע עקזיסטירט נאָר מיט דעם צוועק צו קעמפען געגען יודען און ציוניזם.

שרעקענדיג זיך פאַר דער שפּאַלטונג, בעמיהען זיך די מוסולמענישע פּאָליטיקער צו בעדוהיגען די בעלייריגטע קריסטען. דער אַראַבישער פרויען־פעראיין האָט אָנגענומען אַ רעזאָלוציע, וועלכע פערדאַמט דעם מאָרד־טאַט (נאָך די אויגוסט־געשעהענישען האָט מען פון אַזאַ מין רעזאָ־לוציע נישט געהערט, נישט ביי קריסטען און נישט ביי מוסולמענער). דער אַראַבישער עקזעקוטיוו־קאָמיטעט האָט אַפילו בעשטימט צו שיקען אַ בע־זונדער דעלעגאַציע אויסצודריקען זייער מיטלייד דער פאַמיליע פון הרוג און די קריסטליכע חברים. פון דער קריסטליכער זייט אָבער האָט מען געגעבען גאַנץ דייטליך אַנצוהערען, אַז ס'איז פיל גלייכער זיי זאָלען בלייבען זיצען אין דער הים.

ענדליך זענען אויך אַרעסטירט געוואָרען צוויי אָנגעזעהענע מוסולמענער, דער דירעקטאָר פון די וואַקוף־באַהעגנס אין חיפה, און דער סעקרעטאַר פון דעם מוסולמענישען פעראיין, וועלכע זענען בעשולדיגט אין העצען צום מאָרד. ביים אַרעס־טירען האָבען די בעשולדיגטע געבעטען מ'זאָל זיי נישט בעגלייטען אַ קריסטליכער פּאָליציאַנט, נאָר אַ יודישער, און זייער פערלאַנג איז ערפילט גע־וואָרען. ביי דעם מאָרד־פּראָפאַל אין חיפה האָט זיך בעוויזען ווי מען קאָן זיך פערלאָזען אויף דער היזיגער פּאָליציי ביי רעליגיעזע קאָנפליקטען. די מוסולמענישע פּאָליציאַנטען, וועלכע האָבען גע־דאַרפט היטען די אָרדנונג אויפ'ן צמענטאַוש, האָ־בען נישט נאָר פערהאַלטען די מערדער, נאָר זיי האָבען נאָך געהאָלפען זיי אַנטרינען און אויסבע־האַלטען זיך. די פּאָליציאַנטען וועלען געשטעלט ווע־רען פאַר'ן געריכט.

איש ירושלים.

צוויי יודיש-נאַציאָנאַלע בלאָקען

ענדליך איז ענטשידען געוואָרען, מיר האָבען צוויי נאַציאָנאַלע יודישע בלאָקען. אַלע טענות פון פערשידענע זייטען. אַלע בעווייזען, אַז ביי היינ־טיגען טאָג איז נישטאָ קיין גרונד פאַר קיין מיי־נונגס־פערשידענהייט, אַז די אַלע סיבות צוליב, וועלכע יודען האָבען זיך ביז איצט געטיילט אין פערשידענע ליסטעס, זענען היינט נישטאָ, נישטאָ פאַר וואָס זיך צו קריגען.

אַזוי האָבען מיר געמיינט, עס ווייזט זיך אַד־רויס, אַז מיר האָבען אַ טעות געהאַט, פון אַלע פערהאַנדלונגען איז גאָר נישט געוואָרען און עס זענען אַריינגעטראָגען געוואָרען צוויי יודישע ליס־טעס. מיט וואָס די ליסטעס אינטערשיידען זיך איז דערווייל שווער צו זאָגען, ווייל דער נאָמען זאָגט גאָר נישט. אויב איינע שטרייכט אונטער דעם „קאַמף פאַר יודישע רעכט איז עס נישט מעהר ווי ווערטער, פאַר יודישע רעכט קעמפען אַלע, נישטאָ ביי אונז קיין פּאַרטיי, וואָס זאָל זיך בע־גנוגענען מיט דעם, וואָס מיר האָבען שוין דער־גרייכט, און ווי דער קאַמף זעהט אויס, האָבען מיר אויך געזעהען. מיר קענען נאָר אַזוי לאַנג קעמפען, אַזוי לאַנג ווי דער צווייטער צד וויל. אויב איהם איז דער קאַמף נישט צום האַרצען רוקט ער אונז אונטער אַזוי פיל נייע טענות און תביעות, אַז מיר פערגעסען אין די אַלטע טענות.

מיר האָבען צוויי יודישע ליסטעס, מיר ווילען, הייסט עס, האָבען דעם אמת'ען וואַהל־קאַמף מיטן גאַנצען קלאַפּער־געצייג אויב דער צוועק פון וואַה־לען איז, וואָס מען לויטערט די צונג, וואָס מען רעדט זיך אַראָפּ פון האַרץ און מען זאָגט יענעם אַריין, וועלען מיר דעם צוועק דערגרייכען. אויב אָבער מען קעמפט, כדי עפּעס צו געווינען. איז זיכער, אַז דאַסמאָל וועלען ביידע צדדים פער־שפּילען, געווינען וועט נאָר אַ דריטער און דער געווינער וועט וואַהרשיינליך זיין דער שונא, וועל־כער שטרעבט צו פערניכטען דעם יודישען כלל. אָפּצונעהמען ביי אונז אפילו דאָס ביסעל רעכט, וואָס מיר האָבען ביז איצט דערגרייכט.

אמת, טאַקע, עס איז זעהר טרויעריג, וואָס אויף דער יודישער גאַס איז נישטאָ קיין פּלאַץ פאַר קיין פּאָליטישען קאַמף, וואָס די גאַס איז אַזוי שמאָל דאָס קיין צוויי פּראָגראַמען קענען זיך נישט אויסמיידען, אָבער געגען דעם איז דערווייל קיין רפואה נישטאָ, סיידען יודען זאָלען אויפ־הערען פיהרען אַנ'אייגענע פּאָליטיק און זיך פאַ־ליטיש אָנשליסען אין דער פרעמדער פּאַרטיי, וואָס איהר פּראָגראַם ענטשפּרעכט די איבערצייגונגען פון יעדען בעזונדער, אַזוי ווי דערביי האַלט עס נישט, אַזוי ווי יעדער יוד פיהלט די נויטיגקייט פון אַנ'אייגענער יודישער פּאָליטיק און אַזוי ווי דאָס בעוואוסטזיין פון יודישער אַחדות איז נאָך אַלץ שטאַרקער ווי די פּאָליטישע פּריוואַטע איבער־צייגונגען פון יחיד.

איבעריגענס איז דער ענין פּאָליטישע איבער־צייגונג גאָר קיין מאָטיוו נישט, ווייל די אַחדות גילט נאָר פאַר ד' יציאת פון די וואַהלען. דאַגעגען שפּעטער אין סיים, האָט יעדער דאָס רעכט, ביי אַלגעמיינע פראַגען, צו שטימען לויט זיין איבער־צייגונג, אַזוי איז עס געווען ביז איצט און אַזוי וועט עס ווייטער זיין. אויב ווידער די אַחדות גילט נאָר פאַר די צייט פון די וואַהלען, איז נישט איינ־צוזעהן, פאַרוואָס זאָל מען מורא האָבען זיך אַנ־צורירען אַן אַ יודען באַכדעם, ווי מען האָט זיך שוין מטמא געווען מיט אוקראַאינער, ווייס־רוסען און עס האָט גאָרנישט געשאַדט...

מיר האָבען דאָ געבראַכט דעם שטאַרקסטען אַרגומענט, וועלכען מען האָט אונז געלאָזען הערען און מיר זעהען, אַז ער איז אויך נישט אַזוי שטאַרק אויף צו ברעכען צוליב איהם דעם יודישען פראָנט און מאַכען דעם וואַהל־קאַמף פאַר אַ שפּיל אויף קאָטאָוועס.

דאָס גילט אויך פאַר אונזערע לינקע, וועלכע געהען בסדר צו די וואַהלען מיט אַ זיכערן דורכפאַל און האָבען ביז היינט גאָר נישט געלערענט. אַפילו דער פאַקט, וואָס די פוילישע סאָציאַליסטען־פּאַרטיי געהט אין אַ בלאָק מיט בירגערליכע פּאַרטייען, האָט פאַר אונזערע סאָציאַליסטען נישט געדינט פאַר קיין לעהרע. זיי געהען ווייטער אַליין צו די וואַהלען, כאָטש אַ בלאָק מיט דער יודישער בירגערליכע דע־מאָקראַטיע האָט זיי געקענט ברענגען אַ זיכערען ערפאָלג און זיי עפענען אַ טיר אויף דער יודישער גאַס פאַר דער צוקונפט.

נאָר אויב ביי זיי, אַלס סאָציאַליסטישע פּאַרטיי קען נאָך דינען אַלס ערקלערונג דער מאָטיוו, דאָס זיי ווילען צעהלען די שטימען, זעהן ווי שטאַרק זייער מחנה איז, קען דער מאָטיוו פאַר אַ נאַציאָ־נאַלע פּאַרטיי נישט דינען. פאַר אַ נאַציאָנאַלע פּאַרטיי איז ד' יצאָהל שטימען, ווי גרויס זי זאָל נישט זיין, שטענדיג אַ מינוס און נישט קיין פּלוס. עס בעווייזט שטענדיג דעם היפוך פון דעם, וואָס מען האָט געוואָלט בעווייזען, עס בעווייזט, אַז עס איז טאַקע נאָר אַ פּאַרטיי, אָבער עס איז נישט די נאַציע....

מיר האָבען דערווייל צוויי נאַציאָנאַלע ליסטעס אויף דער יודישער גאַס, וואָס זיי וועלען אונז געבען ווייס איך נישט. אָבער אַרבייט וועט זיין און ווערטער מענשען מעגען וואודאי צופרידען זיין.

מ. י. סטופּניצקי.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

אקטאבער

זון-אויפגאנג 5.55

זון-אונטערגאנג 5.49

זונטאג

12

כ

תשרי תרצ"א

רעגיסטראציע פון יאהר-גאנג 1910

מארגען, מאנטאג דעם 13 אקטאבער דאר-פען זיך אין דער פאליצייאיש-מיליטערישער אפטיילונג ביים מאגיסטראט (פיעטרקאווער 212) רעגיסטרירען די געבוירענע אין 1910 יאהר וועלכע וואוינען אויפ׳ן שטח פון 3 פאליציי-קאמיסאריאט און זייערע פאמיליען-נעמען הויבען זיך אן אויף

H Ch I

און פון 8 קאמיסאריאט

W Z Ż

ביים רעגיסטרירען זיך דארף מען מיטברענגען א פאס, א מעטריקע אדער אן אנדער דאקומענט; א שול-צייגניש. האנדווערקער דארפען אויך צושטעלען א צעך-צייגניש.

פערזאנען, וואס קענען נישט בעווייזען זייער אנגעהעריגקייט צו א פרעמדער מלוכה מוזען זיך אויך רעגיסטרירען.

צוגאב-פאבאר

(2) מארגען, מאנטאג, וועט פאר די פאבאר-פליכטיגע פון 1909 און עלטערע, וועלכע האבען נאך נישט רעגולירט זייער פעציהונג צום מיליטער, פארקומען א צוגאב־פאבאר־קאמיסיע.

צו דער קאמיסיע אין פ. ק. א. 1 דארפען זיך צושטעלען די, וואס האבען בעקומען ארויספאדערונגען פון דער שטעטישער סטאראסטווע.

דרינגענדע הילף פאר ארבייטסלאזע

דער מאגיסטראט איז מודיע, אז פון מארגען, דעם 13 אקטאבער הויבט זיך אן די רעגיסטראציע אויף דרינגענדע הילף פאר ארבייטסלאזע, וועלכע האבען דערהאלטען אונטערשטיצונגען פאר אויגוסט 1930 י. און וואס האבען אין אויגוסט אויסגעשעפט אלע ראטעס פון אוסטאווע שטיצע פון ארבייטסלאזען פאנד. אויף דער דרינגענדער רעגירונגס-הילף האבען דאס רעכט נאר די ארבייטסלאזע, וועלכע האלטען אויס פאמיליעס. פריילידיגע און פערהייראטע אהן קינדער האבען נישט קיין רעכט אויף דער שטיצע. ארבייטסלאזע, ביי וועלכע עס ארבייט כאטש איינער פון דער פאמיליע, אדער עס בעקומט כאטש איינער שטיצע, האבען אויך נישט קיין רעכט אויף דער שטיצע.

דאס רעגיסטרירען זיך אויף דער שטיצע קומט פאר אויף גאס פון 28 פולק נומער 32 פון 9 פריה ביז 2 בייטאג לויט פאלגענדער סדר

מאנטאג דעם 13 אקטאבער — אותיות

A B C D E F

דינסטאג דעם 14 אקטאבער — G H I J

מיטוואך — K L Ł

דאנערשטאג — M N O

פרייטאג — P R S

שבת — T U W Z Ż

ארבייטסלאזיגקייט

און פרייע פאסטענס

אויף דעם שטח פון לאדזער מלוכהשען ארבייטס פערמיטלונגס-אמט זענען דעם 11 אקטאבער 1930 געווען פערעגיסטרירט 26.105 ארבייטסלאזע, פון דעם 18100 אין לאדז. אונטערשטיצונגען האבען בעקומען 6,993 פון זיי אין לאדז 4718.

די פערגאנגענע וואך האבען אין לאדז פערלוירען די ארבייט 982 ארבייטער, ארבייט האבען דערהאלטען 61, פון די רשימות זענען געשטראכען געווארען צוליב פערשידענע סבות 2276. אויף ארבייט זענען ארויסגעשיקט געווארען 85 ארבייטער.

איצט זענען פערהאן פרייע פאסטענס: 6 הויז-דינערשאפט, 20 פרויען צו גראבען קארטאפעל, 1 דראט-וועבער, 1 קוואליפיצירטער מילנער, 1 צוקערניק און 1 פרעבליסטען צו קינדער, וואס בעזיצט א צייגניש וועגען ענדיגען פרעבעל-קורסען.

אפטייקען

די היינטיגע נאכט דיזשורען

(2) עפשטיין, (פיעטריקאווער 225), באר-סטשעווסקי, פיעטריקאווער 95), ראזענבלום (ציגעל-נאם 12), טארפיין, (פילסודסקי 54), קאפראווסקי, ([illegible] 15).

הכנות צו די וואהלען אין סיים און סענאט

(ו) נעכטען האט זיך

פערענדיגט דער טערמין צו קאנטראלירען די וועהלער רשימות

ס׳זעהט אויס, אז דער אינטערעס צו די וואהלען האט זיך פערגרעסערט אין די לעצטע צוויי טעג זענען די לאקאלען פון די וואהל-קאמיסיעס שטארק בעזוכט געווארען אין די אווענד-שעה׳ן זענען די לאקאלען געווען איבערפולט.

(מ) נאכדעם ווי ס׳זענען אריינגעטראגען געווארען די מלוכה-ליסטעס, האט מען שוין אנגעהויבען רעדען וועגען די ארטיגע

קרייז-ליסטעס

וואס דארפען אריינגעטראגען ווערען ביז צום 17. ה. ח. אין צוזאמענהאנג דערמיט, האבען א רייה ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס צוזאמענגערופען בעראטונגען פון די מיטגלידער, כדי ארומצורעדען מיט וועמען צו געהען צוזאמען, אדער וועמען צו שטיצען בעת די וואהלען. אין אנדערע פעראיינען האבען די פערוואלטונגען אנגענומען א שטעלונג און אויפגעפאדערט די מיטגלידער אונטערצוווארפען זיך זייערע בעשלוסען, אזוי האט דער

סוחרים-פעראיין, (פיעטריקאווער 73

אנגענומען א בעשלוס צו שטיצען די ליסטע פון ב. ב. אדער אזעלכע, וואס וועלען מיטארבייטען מיט דער איצטיגער רעגירונג פון מארשאל פילסודסקי און האט ארויסגעלאזט א דעקלאראציע אין דעם זין.

(א) היינט קומט צופאהרען קיין לאדז

ריכטער יאן פילסודסקי

אונטער זיין פארזיץ וועט פארקומען א זיצונג פונ׳ם אומפארטייאישען בלאק, אויף וועלכער ס׳וועלען פעסטגעשטעלט ווערען די קאנדידאטורען אין די וואהל-קרייזען 13, 14, 16, און 18.

ווי מ׳גיט איבער קומען פאר רייבונגען צווישען פערשידענע גרופען, וואס געהען אריין אין בלאק וועגען די קאנדידאטורען און וועגען די ערטער, וואס פערשידענע קאנדידאטען זאלען פערנעהמען, אזוי למשל, טרעטען ארויס די הויז-בעזיצער געגען דער קאנדידאטור פון דירעקטאר וואלטשינסקי, וואס ווערט פראיעקטירט אויפ׳ן דריטען ארט.

(2) דער

"צענטראלעוו"

אין לאדז האט שוין אנגעהויבען זיין אגיטאציע. בעת די היינטיגע וואהלען פערמעסטען זיי זיך נישט אויף קיין גרויסע מיטינגען, זיי פיהרען די אגיטאציע אין די פאבריקען, און נעכטען זענען שוין פארגעקומען איבער 10 אזעלכע מיטינגען, אויף וועלכע ס׳זענען ארויסגעטראטען לאוניק פורטאל, ג. סענאטאר דאנילעוויטש, געוו. דעפוטאט קאוואלסקי, גאלינסקי, א. אנד.

אין צוזאמענהאנג דערמיט, וואס ס׳ווערט איצט 10 יאהר זייט ס׳איז געפאלען אין קאמף מיט די באלשעוויקעס דער פ.פ.ס.־פיהרער נאפיורקאווסקי, האט די פ.פ.ס, בעשלאסען איינצוארדנען אויף זונטאג, דעם 19. ה. ח. אנ׳אקאדעמיע אין זאל פון שטאט־טעאטער.

(ב) שוין אין אנהויב פון דער וואהל־קאמפאניע האט מען אנגעהויבען דעם מיאוסען קאמף דורך

אראפרייסען וואהל-פלאקאטען

מ׳בעט אונז דעריבער אויפמערקזאם צו מאכען, אז דאס אראפרייסען און קאליע מאכען וואהל־פלאקאטען איז פערבאטען דורך דער פעראָרדנונג וועגען "ריינקייט פון די וואהלען און פאר דעם וועט מען זעהר שטרענג בעשטראפט ווערען.

(ב) די פערטרעטער פון ציוניסטישען בלאק אין לאדז, פאהרען ארויס היינט פריה קיין ווארשא, וואו ס׳וועט פארקומען דער

צוזאמענפאהר פון די ציוניסטישע וואהל-קאמיטעטען

פון גאנץ פוילען. אויפ׳ן צוזאמענפאהר וועלען ענדגילטיג פעסטגעשטעלט ווערען אלע איינצעלהייטען וועגען לאקאלע אפמאכען און ס׳וועלען פעסטגעשטעלט ווערען די קאנדידאטען פון פערשידענע וואהל־קרייזען.

ווי מיר האבען שוין געשריבען, האבען די פארשטעהער פון די

אלעקסאנדערער חסידים

זיך בעטייליגט אין די אונטערהאנדלונגען מכוח אן אלגעמיינעם יודישען בלאק. די אלעקסאנדערער האבען געזאלט בעקומען א געזיכערטען ארט, אבער ווען ס׳האט זיך ארויסגעשטעלט, אז אויף דער מלוכה־ליסטע פון ב.ב. זענען די ערטער אין סיים און סענאט פערנומען דורך דער אגודה און אויף דער מלוכה־ליסטע צום סענאט האט מען זיי געגעבען דעם 2־טען ארט און צום סיים דעם פינפטען ארט, האט זיך ביי די אלעקסאנדערער אויפגעהויבען א פראטעסט. די געגנער פונ׳ם בלאק מיט דער „אגודה" האבען איצט ערשט אויפגעהויבען די קעפ. די אונצופרידענהייט וואקסט.

(ב) א דעלעגאציע פון די אלעקסאנדערער חסידים פון לאדז און פראווינץ האט זיך

געווענדעט צום אלעקסאנדערער רבי׳ ער זאל מבטל־מאכען דעם יד־אחת מיט דער אגודה.

אזוי ווי מיט עטליכע חדשים צוריק איז געשלאסען געווארען שלום צווישען דעם אלעקסאנדערער רבי מיט דער אגודה, האט דער רבי נישט געוואלט איבעררייסען דעם אפמאך. כדי אבער צו פערמיידען א שפאלטונג צווישען זיינע חסידים, האט ער בעשלאסען צו געבען זיינע חסידים פרייע הענד און צו האנדלען ווי זיי וועלען געפינען פאר נויטיג.

בונדישער פרויען־וואהל־מיטינג

נעכטען איז פארגעקומען אין זאל „אייראפייסקי", זגערזשער 17, א פרויען־וואהל־מיטינג איינגעארדענט פון „בונד". ס׳האבען גערעדט ראטמ. ר. אייכנער, גאלדע יאקובאוויטש און א. זעלמאנאוויטש. ס׳איז בעשלאסען געווארען צו שטימען פאר׳ן לינקען סאציאליסטישען בלאק.

שבת אינאווענד איז אין זאל „אייראפייסקי" פארגעקומען א גרויסער וואהל־מיטינג צונויפגערופען דורכ׳ן יודישען ארבייטער וואהל־קאמיטעט

„פועלי ציון".

דעם מיטינג עפענט מיט א קורצער רעדע דאזאר עדעלמאן. די רעדנער ראטמ. האלענדערסקי, דאזאר ציטרינאווסקי, פעדער און בראנד האבען ענטוויקעלט די פלאטפארם פון פועלי־ציון און וועגען דעם אזוי־גערופענעם לינקען בלאק פון בונד און אונאפהענגיגע, שטעמפלענדיג איהם פאר א פיקציע. מיט א זעהר גרויסער מעהרהייט איז אנגענומען געווארען די פארגעלייגטע רעזאלוציע.

באנקראטירטע פירמעס און מיט פראלאנגאציעס רעגולירען זייערע חובות

טעגליכע כראניק פון האנדעלס=געריכט

דעם 17 סעפטעמבער איז פארגעקומען א פערזאמלונג פון די קרעדיטארען פון דער באנקראטירטער פירמע „שמעסטער קרעשאו" אינהאבער רינגס רחל לאה און פעסע קרעשאו. די באנקראטירטע האבען פארגעשלאגען צו צאהלען צוואנציג פראצענט פון אלע חובות און פיער האלב יעהרליכע ראטעס. 19 קרעדיטארען אויף 26147 זל. האבען דעם פארשלאג אנגענומען.

דאס געריכט האט דעם אפמאך בעשטעטיגט.

* * *

די פירמע ערנעסט רעסטעל פעטריקאווער 84 האט דעם 27 מאי בעקומען א פראלאנגאציע פון איהרע צאהלונגען אויף דריי חדשים. אין אויגוסט האט זיך דער פעטענט געווענדעט וועגען ערלויבען א נעם אנצוהויבען אויסגלייכס־אונטערהאנדלונגען. איי האט פארגעשלאגען צו בעצאהלען פופציג פראצ. פון די חובות אין פערלויף פון צוויי יאהר.

דאס געריכט האט ערלויבט אנצוהויבען און סגלייכס־אינטערהאנדלונגען.

* * *

דעם 17 יוני האט די פירמע בנימין גוטער (נאראמיעסקא 4) בעקומען א פראלאנגאציע פון די צאהלונגען אויף א חודש, שפעטער איז די פראלאנגאציע פערלענגערט געווארען אויף דריי חדשים.

אין סעפטעמבער האט זיך די פירמע געווענדעט מיט א בעטע ערלויבען א הער אנצוהויבען אויסגלייכס־אונטערהאנדלונגען. זי שלאגט פאר צו בעצאהלען 70 פראצ. פון די חובות אין פיער האלב־יעהרליכע ראטעס.

דאס געריכט האט פערארדנעט אנצוהויבען אויסגלייכס־אונטערהאנדלונגען.

צושמעטערט א טאקסובקע

3 פערזאן פערוואונדעט

פרייטאג האט די אויספארשונגס־פאליציי בעקומען א ידיעה, וועגען א גנבה און בענעדיקטס מאנופאקטור־געשעפט אויף ציגעלניאנא 68.

באלד איז אויפ׳ן ארט פון דער גנבה ארויסגעפאהרען איז א טאקסובקע, דער פשעראזניק פאסרפיעק, פריגאהעדלייטער קאלאר עסקי און געהיים־אגענט רענקאווסקי.

אויף ציגעלניאנא האט דער שאפער בעמערקט א פרוי אריבערלויפען דעם וועג, כדי אויסצומיידען אנ׳אומגליק, האט דער שאפער שנעל אוועקגעדרעהט אין א זייט דעם אויטא, וועלכער האט זיך אבער אנגעשטויסען אין א סלופ, די פרוי האט נאר בעקומען א לייכטען קלאפ און דער אויטא איז צושמעטערט געווארען.

דער שאפער שיקארסקי, פשעראזניק פאסף און רענקאווסקי זענען שווער־פערוואונדעט געווארען.

די שטאטישע פאגאטאוויע האט די פערוואונדעטע ערטיילט הילף.

געגען דער פרוי, וואס הייסט ר. העכט סקלאדאווא 20, איז צונויפגעשטעלט געווארען א פראטאקאל פאר אונפארזיכטיג אריבערגעהן די גאס.

יודיש טעאטער „פילהארמאניע" נארוטאוויטש 20

יוד. ארטיסטען = פאריין אין פוילען

דירעקטאריאט פון די פעראיינס-טעאטערן

בעפולמעכטיגטער: א. שטאקפעדער

לייטער: א. בעזמאן

אלע זענען ענטציקט! דאס טעאטער שטורמט פון אפלאדיסמענטען!

מאמעס שיקט אייערע קינדער, קינדער שיקט אייערע מאמעס

זעהען דאס הערליכע לעבענסבילד „די אייביגע מאמע"!

היינט, זונטאג, דעם 12-טען אקטאבער 9 א זייגער אין אוונד

דער גרעסטער שלאגער, וועלכער רופט ארויס ענטוזיאזם ביים עולם

„די אייביגע מאמע"

אין 3 אקטען, 4 בילדער פון קאלמאנאוויטש.

אין דער הויפטראל „פרידא" טרעט אויף די בעוואוסטע ארטיסטין פון קאמינסקי׳ס טעאטער

עווא שטאקפעדער

גאנץ ניי־אנגאזשירטער ארטיסטען־אנסאמבל פון ווארש. טעאטער׳ס פרויען: י. פלאום, ר. רעגינא, שרה פלאום, ב. פאזנאנסקא. מענער: אברהם קורץ. דוד לואי, מ. מאקסימאוו, ד. גרינהויז, י. וויינבערג, ה. פלאום, מ. פאזנאנסקי, מ. אייזענבערג

דיריגענט: ל. זעלמאן. ∴ בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון זאל פילהארמאניע

אכטונג: ס׳ווערט אויפמערקזאם געמאכט, אז „די אייביגע מאמע" איז נאך קיינמאל אין לאדז נישט געשפילט געווארען.

וויכטיג פאר סטודענטען

וואס פאהרען שטודירען קיין אויסלאנד

די אקאדעמישע עמיגראנטען־פיזרא מאכט בעקאנט דאס די נעכסטע גרופען נאך פראנקרייך — בעלגיען פאהרען דעם 16־טען, 20, 25, 28 און 30 אקטאבער און אויך דעם 5־טען, 12 און 18 נאוועמבער. די גרופען געניסען פון גרויסע הנחות.

עס ווערען אויך ארויסגעגעבען אינטערנאציאנאלע סטודענטען־לעגיטימאציעס, עס ווערט געמאכט אויפמערקזאם, אז די אלע, וואס האבען שוין אנגעגעבען ביטעס אויף די לעגיטימאציעס, דארפען זיך ווענדען אין ביורא.

וועגען אלע אינפארמאציעס און איינשרייבונגען זיך ווענדען אין יודישען ספארט־קלוב „חשמונאים" גדאנסקא 40, טעגליך פון 3.30 ביז 6 אוו.

דער קאמף געגען ים-פיראטען אין די כינעזישע וואסערען

(אַ בריף פון כינע)

די היינטיגע פיראַטען, וועלכע אָפּערירען אויף די וואַסערן אין כינע און וועלכע שטעהען מחלוקה נישט אָפּ פון זייער העלדישקייט און גרויזאַמקייט פון די אַמאָליגע אייראָפּעאישע ים־פיראַטען, ליי־גען קיין שום אַכט נישט אויף די קליידער און אויסערליכען גלאַנץ און מ׳קען זיי אין דעם פּ־ט להלוטין נישט אונטערשיידען פון פשוט׳ע כינע־זישע קולים.

אונבעמערקבאַר, געשיקט און גרויזאַם פיהד־רען זיי דורך זייער אַרבייט גרופּענווייז, אין אָר־גאַניזירטע, גוט־בעוואָפענטע באַנדעס, פיהרען דורך שנעל און מוסטערהאַפט אָרגאַניזירט זייער אַר־בייט און נאָכדעם צעשיידען זיי זיך ווייטער אין קליינע גרופּעס. אַ גרויסע גוט־בעוואָפענטע פּי־ראַטען־באַנדע איז אָנגעפאַלען בײַ שאַנכאַי אויף דער יאַכטע פון דער אַדמיניסטראַציע פון׳ם פּאָרט וואַזונג (בײַ שאַנכאַי) און האָט פערכאַפּט 27 טוי־זענד דאָלאַר, וועלכע זענען געפיהרט געוואָרען אויף אויסצוצאָהלען שכירות פאַר די צעהנדליגער טוי־זענדער פּאָרט־אַרבייטער.

דער אָנגעווייזענער העלדישער ים־אָנפאַל איז געשעהן 7 מייל פון שאַנכאַי, און דער זאַגע פון די בריטישע קאָנצעסיעס, האָט וועהר אויפגעטרייסעלט די ענגלענדער, וועלכע הערשען און באַלעבאַטעווען אין כינע מעהר, ווי בײַ זיך אין דער היים. איינער פון די מיטגלידער פון׳ם ענגלישען פּאַרלאַמענט האָט אפילו פאָרגעלייגט, דאָס ענגלאַנד זאָל קעמ־פען געגען די פיראַטען אין די כינעזישע וואַסערן מיט דער הילף פון הידראָפּלאַנען און אונטערוואַ־סער־שיפען. פאַר דער לעצטער צייט האָט טאַקע די נאַנקינער רעגירונג געשלאָסען אַחרות אין׳ם קאַמף געגען די ים־פיראַטען מיט די בעוואָפענטע כוחות פון „רושאַן בולל״ און „אַנקעל סעם״. עס שווימען אַרום קאַנאָנען־שיפען פון די פעראיי־ניגטע כוחות ספּעציעל צו פערניכטען די ים־פיראַטען.

אַ גאַנצע בריגאַדע פעראייניגטע אייראָפּעאישע (בריטישע, פראַנצויזישע און איטאַליענישע) מילי־טער האָבען געשטורעמט די הויכע כינעזישע וואַגע, וועלכע פעטיידיגט דעם צוגאַנג פון בעפעסטיגטען שלאָס. וועלכען די ים־פיראַטען האָבען אויסגעבויט אַלס באַזע בײַם ברעג ים. נאָך דעם, ווי די וואַגע איז גענומען געוואָרען און די פעסטונג איז געפאַלען, האָט זיך אַרויסגעוויזען, דאָס און שלאָס איז געווען 310 געהיימע צימערן. פיל פון די צי־מערן זענען געווען ספּעציעל בעשטימט אויף אַנ־צוטון די געפאַנגענע ענויים און ס׳זענען געפונען געוואָרען פערשידענע געצייג אויף דעם. — אין גרעסטען און ווייטסטען געהיימען צימער האָט מען געפונען בערצינ געפאַנגענע, וועלכע זענען געווען צוגעבונדען פון אינטען צו שווערע טישען און פון אויבען אויך געהאַנגען אויף קייטען. די טישען זע־נען געווען פערגאָסען מיט בלוט.

דער אָנגעוויזענער „צימער״ פלעגט „דורכ־לאָזען״ צו עטליכע הונדערט מענשען אַ יאָהר. אַלע געפאַנגענע בעשטעהען פון פּאַסאַזשירען, וועלכע זענען אַראָפּגענומען געוואָרען אויפ׳ן ים פון די אָנגעפאַלענע שיפען און די פיראַטען האָבען גע־פאָדערט גרויסע סומען אויסלייז־געלד.

די אָנגעוויזענע פעסטונג פון די ים־פיראַטען האָט זיך געפונען אין דער טיפעניש פון אַ גע־דיכטען וואַלד אויף אַ שמאָלען אינזעל בײַם יבר־איסגוס כיווא. די פעסטונג האָט עקזיסטירט צעהנ־דליגער יאָהרען און טעראָריזירט דעם ים־פערקעהר.

נישט לאַנג איז בעפאַלען געוואָרען די שיף „איר־רין״, וועלכע איז געגאַנגען קיין אמאָר (דרום־כינע) אונטער אַ כינעזישער פאָהן. אויפ׳ן שיף האָבען זיך אָנגעוועצט אַ גרויסע גרופּע ים־פיראַטען, פערשטעלטע פאַר פּאַסאַזשירען. די פיראַטען האָבען אָנגעהויבען פון עס־צימער פון שיפּס־קאַפּיטאַן (אַ ענגלענדער). פריהער האָבען זיי פערשמירט און קייטען דעם קאַפּי־טאַ, זיין געהילף און דעם הויפּט־אינזשעניער. כדי איינצושרעקען די פיל רייכע אייראָפּעער האָבען זיי פאַר אַלעמען און די אויגען דערשאָסען דעם כינעזי־שען קוכער און אַריינגעוואָרפען אין ים. נאָך דעם האָבען זיי געבונדען אַלע איבריגע שיף־אָפיצירען און די גאַנצע קאָמאַנדע. זיי האָבען בעפוילען דעם קאַ־פּיטאַן צו פיהרען די שיף לאַנגזאַם, כדי זיי זאָלען קו־מען צו דער בוכטע אין אָוונט, ווען ס׳וועט שוין זיין פינסטער. אַ טייל פון די פיראַטען האָבען פערנומ־מען די מאַשינען־אָפּטיילונג און אַלע אונטערשטע לאַבירינטען פון שיף, און דער איינער צייט ווען די איבעריגע האָבען געהוליעט און געשיכורט.

אָבער בײַ דער בוכטע, און פאַר די ים־רוי־בער געשעהען אַ אומגעריכטער סורפּריז צופעליג איז נישט ווייט פון ברעג אַרויסגעשוואומען פון אונ־טערן וואַסער די בריטישע אונטערוואַסער־שיפעל „ל—4״. דער קאָמאַנדיר פון דער שיפעל איז ער־שטוינט געוואָרען זעהענדיג אויפ׳ן ים די קאָנטורען פון אַ גרויסער שיף מיט פערלאָשענע פייערן. דאָס שיפעל האָט באַלד אַרויסגעוואָרפען אַ ליכטס־סיגנאַל זיך אָפּשטעלען. די שיף „איר־רין״ האָט אָבער נישט געפאָלגט. דער קאָמאַנדיר פון אונטערוואַסער־שיפעל האָט אָפּוואַרטענדיג איינ־ינגע סעקונדען דערלאַנגט עט־ליכע ליכט־שאָסען און ווען קיין ענטפער איז ווידער נישט געקומען, האָט ער אָנגעהויבען שיסען פון די קאַנאָנען אויף דער גרויסער און פערדעכטיגער שיף מיט די אויסגעלאָשענע פּראָזשעקטאָרען.

דער געבונדענער קאַפּיטאַן פון „איר־רין״ האָט זיך די גאַנצע צייט געפונען אויפ׳ן קאַפּיטאַן־בריקעל אונטער אַ שטרענגער וואַך פון די פיראַטען, נאָר דאַך האָט ער בעוויזען אַ געשריי צו טאָן און דער מאַ־שינען־אָפּטיילונג אָפּצושטעלען די שיף. נאָר אונטען אין דער מאַשינען־אָפּטיילונג האָט דער עלטערער מאַשיניסט בשום אופן נישט געקענט אָפּשטעלען די מאַשין, ווייל צוויי פיראַטען האָבען פון צוויי זייטען איהם געריבען די שלייפען מיט די מיילער פון די לאַנגע לאַרענע נאַגאַן־רעוואָלווערן און מיט די פויסטען איהם געשלאָגען איבערן נאַקען ער זאָל לאָזען דעם שנעלסטען גאַנג.

פלוצלונג איז אַ קויל פון דער אונטערוואַסער־שיפעל אַריינגעפאַלען אין דער מאַשינען־אָפּטיילונג האָט אַוועקגעלעגט איינעם פון די פיראַטען און דעם צווייטען שטערבליך פערוואונדעט. די מענשען פון שיף האָבען גענומען שפּרינגען אין ים. צו דעם מאָ־מענט האָט שוין די בריטישע אונטערוואַסער־שיף „ל—4״ בעוויזען צוצושווימען האַרט צום ברענענ־דיגען שיף. די ערשטע זענען אַראָפּגעכאַפּט געוואָרען פון׳ם שיף זעקס אייראָפּעאישע ים־אָפיצערען, ערשט נאָכדעם, האָט מען זיך גענומען צום ראַטעווען די אי־בעריגע פּאַסאַזשירען, עס האָט געבלאָזען אַ שרעק־ליכער ווינט און די שיף האָט געפלאַטערט אין אַ העלישען פלאַם. ס׳איז דערינגענד דורכ׳ן ראַדיאָ אַרויס גערופען געוואָרען דאָס פּאַנצער־שיף „דעלי״, וועל־כע האָט געראַטעוועט 222 פערזאָן און האָט זיי אָפּ־געפיהרט קיין האָנג־קאָנג. חוץ דעם האָט דאָס פּאַנ־צער־שיף אַרויסגענומען 11 קערפּערס פון די גע־פאַלענע פיראַטען און צוועלף פון זיי געבראַכט גע־פאַנגענע קיין האָנג־קאָנג.

די כינעזישע און אויסלענדישע פּרעסע אין כינע גיט אָפּ פיל אָרט וועגען די איינצעלהייטען פון׳ם פּי־ראַטען־נעסט אויפ׳ן קליינעם ווייסטען אינזעל בײַם כינעזישען ים־אויסגוס כיווא.

ש. בן־מנחם.

זיין פרוי׳ס שוועסטער

(ערצעהלונג)

פון **יצחק בלום**

ווען רבקע איז צוזאַמען געוואָרען מיט איהר מאַן, און זי איז פערבליבען אָהן אַ היים, האָט עס איהר פערהייראַטע שוועסטער, בעלאַ׳ן, שטאַרק וועה געטאָן. אמת, זי האָט געוואוסט, אַז איהר שוועסטער וועט נישט פערפאַלען ווערען. זי איז אַ יונגע, שעהנע ווייבעל, וואָס קען נאָך געפעלען יעדען אַ יונגענמאַן, און זי וועט מיט דער צייט חתונה האָ־בען. דערווייל, אָבער, איז זי צובראָכען. שיידען זיך מיט איהר מאַן, מיט וועלכען מען האָט אָפּ־געלעבט צעהן יאָהר, איז נישט קיין קלייניגקייט. עס קאָסט געזונט געזונט.

זי האָט געטראַכט, אַז עס וואָלט געווען נישט מעהר ווי רעכט, אַז זי זאָל איהר שוועסטער אַריינגעהמען צו זיך, און נישט לאָזען איהר ערשט געהן וואַנגען אַליין ערגעץ אין דער פרעמד, וואו עס וועט איהר זיין שרעקליך אומעטיג, און זי וועט זיך פיהלען שרעקליך עלענד און איינזאַם.

בײַ איהר וועט זי דערווייל, איידער זי וועט זיך בערוהיגען, זיך פיהלען ווי אין דער היים. קיין צימערן פעהלען איהר נישט, און קיין קינדער האָבען זיי ביידע נישט, וועט זיין פריילעכער.

ווען בעלאַ האָט וועגען דעם איבערגערעדט מיט איהר מאַן, איז ער שטאַרק בעגייסטערט פאַר דעם פּלאַן נישט געווען. ער האָט זיין פרוי ליב געהאַט, און זי איהם — נישט ווייניגער. אַ דריטע פערזאָן אין זייער היים, אפילו ווען דאָס איז אַ שוועסטער, איז נישט אַזוי בעריגס אָנגענעהם. אָבער ווען זיין פרוי האָט איהם שטאַרק געבעטען, האָט ער, נישט ווילענדיג, איינגעשטימט.

ווען איהר שוועסטער האָט זיך אַריינגעקליבען צו זיי אין הויז, איז איהר מאַן געווען צו איהר העפליך, אָבער גלייכגילטיג, נישט אַרויסגעוויזען צו איהר קיין בעזונדערע ליבע, אָבער אויך נישט קיין פיינדשאַפט. ער האָט זיך צו איהר פערהאַלטען „נייטראַל״.

עסען פלעגען זיי אַלע דריי צוזאַמען, סיי אין הויז, סיי אין רעסטאָראַן. מאַן און ווייב האָבען אָהן דער שוועסטער אַ טריט נישט געטאָן. זיי האָבען איהר מיטגענומען, וואוהין זיי זענען גע־גאַנגען און געפאָהרען. אַזוי האָט די פרוי פער־לאַנגט פון איהר מאַן, ווייל זיי קענען דאָך נישט אַוועקגעהן פערברענגען, און דער שוועסטער אַי־בערלאָזען אַליין מיט איהרע אומעטיגע געדאַנקען.

דאָס יונגע צושיידטע ווייבעל האָט זיך גע־סטאַרעט אויסצוגעהמען סיי בײַ דער שוועסטער, סיי בײַם שוואָגער. זי האָט אַרויסגעוויזען אַזוי פיל ליבע און געטריישאַפט, אַז ביידע זענען געווען צופרידען מיט איהר אַנוועזענהייט בײַ זיי אין הויז.

אָנפאַנגס איז עס דעם מאַן אַפילו אויסגע־קומען קאָמיש, וואָס ער האָט מיט אַמאָל בעקומען צוויי ווייבער... זעלטענווייז האָט ער געקאָנט פערבלייבען אַ מינוט אַליין, אָהן דער שוועגערין בײַ דער זייט... ווען די שוועגערין וואָלט נישט גע־ווען קיין שעהן ווייבעל, וואָלט ער עס אפשר נישט געדולדעט. ער וואָלט צו איהר קורץ און שאַרף געזאָגט:

— הערט אויס, מיין שוועגערין: איך האָב חתונה געהאַט מיט אייער שוועסטער, נישט מיט אייך, און געהט אייך געזונטערהייט פון דאַנען!..

זי איז אָבער געווען אַ יונג און שעהן ווייבעל און זי האָט זיך צו איהם געקלעפּט מיט איהר יר־גענער און שעהנקייט, האָט ער איהר נישט נאָך געדולדעט, נאָר איהר שטענדיגע אַנוועזענהייט האָט איהם אָנגעהויבען צו פערשאַפען אַ בעזונדערע פערגעניגען!

פּיסלעכווייז איז ער אַזוי צוגעוואוינט געוואָרען צו איהר, אַז ווען זי איז אַמאָל נישט געווען אין דער היים, האָט זי איהם שוין אויסגעפעהלט. ער האָט שוין אפילו געבענקט נאָך איהר... איהר אַנ־וועזענהייט האָט איהם געמאַכט פיהלען גוט און פרעהליך.

ער איז צוגעוואוינט געווען צו קוקען אויף איהר גראַציעזע, שלאַנקע פינגער, וואָס איז געווען דער היפּוך פון זיין פרוי׳ס פינגער, וועלכע איז גע־ווען אַ מיטעלוואוקסיגע, אַ דיקליכע... און אין זיין געדאַנק האָט ער אָפט געפרובט מאַכען אַ פער־גלייך צווישען ביידע שוועסטער. און נאָך יעדער פערגלייך, איז בײַ איהם איבערגעבליבען עפּעס אַנ׳ אומצופרידענהייט מיט זיין ביז איצטיגער צופרי־דענהייט. די שעהנקייט און נייקייט פון זיין שווע־גערין האָט איהם גערייצט, געוועקט אין איהם נייע פערלאַנגען, אויפגעלעבט אין איהם נייע יונגער־געפיהלען...

ווען זיינע בליקען פלעגען זיך צוזאַמענטרעפען מיט איהרע, האָט ער געפיהלט, אַז זי עסט איהם שטילערהייט מיט די אויגען. אַז זי איז געקומען פון איהר היים אַ פיזיש אויסגעהונגערטע... יאָ, אַט די אויסגעהונגערטע בליקען איהרע האָבען נאָך מעהר גערייצט זיין פאַנטאַזיע און אַרויסגערופען אין איהם נייע ליידענשאַפטע...

בײַנאַכט, ווען ער איז געלעגען אויף זיין גע־לעגער, האָט ער נישט אויפגעהערט צו טראַכטען וועגען זיין שעהנער שוועגערין... זיך פאָרגעשטעלט דעם גרויסען גענוס, וואָס זי קען פערשאַפען, זיך געפינענדיג אין איהר נאָהענטקייט... איהרע פּר־זיס אויסגעהונגערטע ליידענשאַפטליכע בליקען האָ־בען איהם אויף אַ מינוט נישט אָפּגעלאָזען, און עס האָט איהם, ליגענדיג אין בעט, געוואָרפען, ווי אין אַ פיבער...

איינמאָל, ווען די פרוי איז אין מיטען נאַכט אַרונטער פון בעט און אָנ׳עפען געטאָן די טיר פון איהר שלאָפצימער, איז זי שיער אויף אימיצען אַרויפגעפאַלען... זי האָט זיך שטאַרק דערשראָקען און פון שרעק אַרויסגעלאָזט אַ פערשטיקטען גע־שריי, פון וועלכען דער מאַן האָט זיך אויפגעכאַפּט, געמאַכט ליכטיג, און ווי אָהן אָטעם צוגעלאָפען זעהן, וואָס עס האָט פּאַסירט.

ער האָט דערזעהן זיין שוועגערין, אַ האַלב־נאַקעטע, שטעהן בײַם טיר פון זייער שלאָפצימער. זי איז געשטאַנען, ווי אַ פערגליווערטע, ווי זי וואָלט פון דעם פּלוצלינגען אָנשטויסען זיך אַז איהר שוועסטער, פון גרויס פאַרלעגענהייט, זיך נישט גע־קאָנט פון אָרט ריהרען...

זיין פרוי איז געשטאַנען אַנטקעגען איהר אַ נעפּלעפטע, און אויך איהר געקוקט מיט אַזעלכע שטומע פראַגע־צייכענס אין איהרע אויגען, וואָס יעדער בליק איהרער איז געווען ווי דער שפּיץ פון אַ שווערד, וועלכע מען וויל אַריינזעצען אין יענ׳ם׳ס האַרץ. נאָכדעם, ווי יענער האָט איהם פעריראַטען. כ׳איז איהר מיט אַמאָל קלאָר געוואָרען, וואָס צווי־שען איהר מיט איהר שוועסטער קומען פאַר. און פאַרגעשטעלט האָט זי זיך די מינוט נאָך מעהר, ווי עס איז צווישען זיי פאָרגעקומען אין דער ווירקליכקייט.

ער האָט געקוקט אויף זיין שוועגערין מיט מיטלייד און בעדויערען. ער איז געווען זיכער, אַז אַט נאָך דער פּאַסירונג פון שטעהן אין מיטען נאַכט הינטער׳ן טיר פון זייער שלאָפצימער, קען זי מעהר בײַ זיי אין הויז נישט פערבלייבען, און דאָס האָט איהם שטאַרק פערדראָסען און וועה געטאָן.

אויף מאָרגען האָט די פרוי נאָך פיל היסטערישע סצענעס, געצוואונגען איהר שוועסטער גלייך פון איהר הויז זיך אַרויסקלייבען...

די פערשאָלטענע ירושה

(45 **גרויסער ראָמאַן פון ליידענשאַפט ליבע און פערברעכען.**

— וועגען וואָס טראַכט איהר? — האָט מערי אַ פרעג געטאָן בײַ רושעיקאָבס׳ן.

ס׳איז געווען נויטיג צו רעדען וועגען אַלעס־רינג, וועגען וואָס עס זאָל נישט זיין — אַבי נישט צו שווייגען...

די אַנוועזענהייט פון דער מיידעל האָט אַ ביסעל אויפגעמונטערט רושעיקאָבס׳ן.

דאָס שווייגען איז געווען אומגערערטעגליך.

— איך טראַכט וועגען איין מענשעל, וואָס איך האָב אַנומלט בעגעגענט... וועהר אַ יאָוילער בחור — אַ בחור מיט אַ קאָפּ אויף די פּלייצעס! ער פלעגט מיר שטענדיג זאָגען: „עס עקזיסטירט נאַרנישט, אַ האַרץ און נאָנעז געדאַנקען״... דאָס האָט ער מיך אויסגעלערענט זיך צו פערטראַכטען! יע־דען אָוונט האָב איך מיט איהם געשפּילט ביליאַרד... איצט, קאָן איך זאָגען, בין איך אַ ספּעציאַליסט אין ביליאַרד... און אַט שטופּענדיג די באַלעמער, האָב איך זיך געלערענט טראַכטען... דאָס איז געווען וועהר אַ געבילדעטער מענש, מיין ערעד־וואָרט! ער איז געווען אַ שרייבער...

— אַך, אַ שרייבער! — האָט מערי אַרויס־געשמעשט.

קיין הערמאַגנע דאָס וואָרט „שרייבער״ האָט איהר פערקלעמט דאָס האַרץ: „וואו איז איצט לעאָן?.. וואָס טוט ער איצט?״..

— איבעריגענס, — האָט רושעיקאָבס פאָרט־געזעצט — האָט דער דאָזיגער שרייבער נאָך גאָר נישט אָנגעשריבען... אויף זיכער בין איך אַ קנאַ־פער מבין... האָט ער מיט מיר גערערט שעה׳נווייז, און איך האָב געשוויגען און געהאָרכט... ער האָט מיר געזאָגט, אַז איך האָב אַ ריכטיגען אינסטינקט... דאָס איז געווען וועהר אינטערעסאַנט... איך בין גרייט געווען איהם צו הערען אַ גאַנצען טאָג... מאָרגנע קלוג איז דער בחור געווען — צו קלוג אפילו... און אין ביליאַרד האָט ער אויך געשפּילט אויסגעצייכענט... צו־דעם־צו דאַרף מען אויך צו האָבען מוח...

— יאָ, האָט מערי אַ זיפץ געטאָן — אָ, הער רושעיקאָבס... וואָס וועט עס איצט זיין מיט אונז?

רושעיקאָבס, וועלכער האָט זיך מכ זנגעווען צו אַריינלאָזען גאָר וואַשנע און רערצעהלען זכ־רונות, כדי אָפּצוּוועגרען דאָס מיידעל פון בייזע געדאַנקען, איז פּלוצים ענטשוויגען געוואָרען.

— איך ווייס נישט — האָט ער אַ ברום גע־טון נאָך אַ קורצער פּויזע — גראָבען קאָנען זיי אייך נישט צווינגען... רעדעט זענט איהר נישט גע־נוג קרעפטיג... אַ חוץ דעם, אויב איך האָב קיין טעות נישט, האָב איך שוין סיידוי אַדורכגעפיהרט דאָ די גאַנצע אַרבייט...

— זיי האָבען אייך געצוואונגען צו גראָבען, און האָבען אייך גראָב בעהאַנדעלט?.. ביטע, הער רושעיקאָבס, איך וויל, איהר זאָלט מיר אַלץ דער־צעהלען... דעם גאַנצען אמת.

רושעיקאָבס האָט זיך אומגעלומפּערט אַריי בערגעוועצט אויף די זעק.

— מ׳האָט פשוט בעפוילען, און... שוין!

דורך וואָס האָבען זיי אייך געצוואונגען צו אויספיהרען זייער בעפעהל?..

— אַ... עט.. זיי זענען געקומען און געזאָגט: מאַכט אַזאַ דאָס און דאָס... איך האָב עס, אי־בעריגענס, אַליין גערן געמאַכט, און געהאַלטען, אַז עס איז בעסער צו גראָבען ערד און בוידערען די וואַנד, איידער צו זיצען דאָ מיט פערלייגטע הענד.. אַרבייט, פערשטעהט איהר מיך, דערהרג׳עט די צייט!

מערי האָט אויף איהם מיט דאַנקבאַרקייט אַ קוק געטאָן.

— איהר זענט זעהר גוט צו מיר, הער רושע־קאָבס... אויב מיר וועלען זיך היינט פון דאַנען אַרויסקריגען, וועל איך געהן מיט אייך עסען אַ ביפשטעקס און טרינקען אַ ביר, ווי איהר האָט עס אַנומלט געוואָלט...

רושעיקאָבס׳עס אויגען האָבען אַ גלאַנץ געטאָן.

— פיין! מיר וועלען אַ הוליע טאָן די גאַנצע וואָך, פריילין!.. אַזוי וועט עס טאַקע זיין! מיר וועלען זיך אַביסעל אַרומשפּאַצירען אין טעאַטערס און קינאָ׳ס, און אומעטום, וואו אַנשטענדיגע מענ־שען דאַרפען צו זיין.

זיין פּערטונקעלטער מידער בליק איז פּלוצים בעלויכטען געוואָרען מיט פרייד.

— גוט, מיר וועלען אַ שפּאַציר טאָן... עהרענ־וואָרט! אויב מ׳וועט אונז היינט אַרויסלאָזען, איך און מיר, וועלען מיר גלייך אַראָפּפאָהרען אין אַ רעסטאָראַן, וואו ס׳שפּילט מוזיק, און מיר זעלען זיך ביפשטעקסען, אַז ס׳וועט גיין אַ רויך... שטימט?

— עס שטימט! — האָט מערי געענטפערט, דריקענדיג רושעיקאָבס׳עס פערמאַזאָליעטע האַנד.

ביידע האָבען זיך פונאַנדערגעלאַכט.

דאָס געלעכטער האָט אויפגעשטראַהלט אין דער מיידעל די ערשטע האָפנונג זינט דעם מאָ־מענט, וואָס זי איז אַריינגעפאַלען אין די לאַפּעס פון די „דריי מאַלפּעס״.

פון רושעיקאָבס׳ן איז איהר וואַרעם געוואָרען אויפ׳ן האַרצען.

זי האָט געפיהלט, אַז ער בעמיהט זיך, אויף זיין שטייגער, צו טרייסטען זי און צו מונטערען, און פון גאַנצען האַרצען איז זי איהם געווען דאַנק־באַר דערפאַר.

אויף דער נאַכט האָט מען מערי אַוועקגע־נומען פון קעלער.

זי איז געשלאָפען ווייך אַ האַרטער, אייזער־נער בעט אויפ׳ן בוידעם.

די פרוי שמיגעלסקי איז געשלאָפען לעבן איהר, צובינדענדיג איהר האַנד צו מערי׳ס האַנד.

פאַרטאָג נאָך האָט מען דאָס מיידעל צוריק אַרי־בערטראַנספּאָרטירט אין קעלער, וואו זי איז פער־בליבען אויף אַ גאַנצען טאָג.

עס איז אַרויס צוויי־דריי טעג.

די געפאַנגענע האָבען פערלוירען דעם חשבון פון דער צייט.

אין אָוונט, ווען רושעיקאָבס האָט עפּיס גע־מייסטערעוועט פון ליים, כדי צו פערווייליגען מערי׳ן, זענען אָנגעקומען די „דריי מאַלפּעס״.

פאָרטזעצונג קומט

געשאפן דער לאדזער וואהל-קאמיטעט פון בלאק

צו פערטיידיגען די רעכט פון יודישען פאלק אין פוילען

נעכטען אווענד איז אין לאקאל פון דער ציו־ניסטישער ארגאניזאציע, אונטערן פארזיץ פון ד״ר ראזענבלאט פארגעקומען א גרעסערע פערזאמלונג מיט דער באטייליגונג פון די פארשטעהער פון די ציוניסטישע גרופירונגען, און די פערשידענע ציו־ניסטישע יוגענד־ארגאניזאציעס און אנגעזעהענע עסקנים פון אלע קרייזען פון דער לאדזער יודי־שער בעפעלקערונג.

ה׳ ד״ר ראזענבלאט האט אין א לענגערען רעפעראט ארומגערעדט די איצטיגע לאגע אויף דעם וואהל־פראנט און זיך אפגעשטעלט בעזונ־דערס אויף די סיבות, וואס האבען געבראכט צו דער שאפונג פון וואהל־בלאק צו פערטיידיגען די רעכט פון יודישען פאלק אין פוילען. דערויף האט זיך קאנסטיטואירט דער ארטיגער וואהל־קאמיטעט פון בלאק צו פערטיידיגען ד ירעכט פון יודישען פאלק אין פוילען. אין קאמיטעט זענען געוועהלט געווא־רען פאלגענדע פערזאנען: ג. דעפ. ד״ר ראזענ־בלאט, לאוניק א. יאעל, ראטמ. י. מ. ביאלער, וו. זילבערשטיין, ש. שרעטער, ג. ליכטענשטיין, רעד. ע. האמבורסקי, פרנס ר. האפמאן, א. שטייד־שניידער, ל. ראזענבערג, פרוי מ. רעזניק, אינזש. י. זשעלינסקי, י. פיקעלני, ה. ב. ליטווין, ג. קאר־ראטשינסקי, פרוי אסטראמאגילסקא, א. רידער, מ. הערשקאוויטש, ז. מאשענבערג, ב. גוטער, ל. גאלד־בערג, א. קאצבערג, י. בראווערמאן, י. ברוין, ש. לעוו, מ. מארכעווו, י. שאליט, י. בויגאלד, ש. רעד־ליך, ק. לעווענטאל, ח. מארגאליעס, אבאדאווסקי, זדראיעוויטש, מיכאל פלאטא, ל. אוריכאן, אהרן אסט, א. שפירא, זאנדער, זאב ראטקאפף, צ. ריב־גארט, מ. וויינבערגער, וו. האלבערשטאט, פרוי קאנטאר, אינזש. נ. פראשקער, אבא צבי ביימאן, פרוי גליקסמאן, פרוילאנגע, מ. קיר־שענבוים, דירעקטאר ב. ארדינאנס, מ. טעמ־פעלהויף, ש. זיידלער, י. לובלינסקי, פ. ראד־טענבערג, י. דעגענשטיין, ש. סוראזשסקי, ח. פריימאן

אויסער דעם איז אויסגעוועהלט געווארען אנ־עקזעקוטיווע. דער וואהל־קאמיטעט איז שוין צו־געטרעטען צו דער ארבייט

פרוי בעהאלט 180 דאלאר אין א רעהר

און דער מאן פערקויפט די רעהר אין אלטווארג

די פערצווייפעלטע פרוי האט זיך גע׳סמט

(א) אויף דער גאס 11. ליסטאפאד 58 האט געוואוינט די פאמיליע קוויאטקאווסקי. מיט עטליכע וואכען צוריק האט קוויאטקאווסקי בעקומען פון זיינע פריינט אין אמעריקע 180 דאלאר. פאר אנ׳ארבייטער, וואס האט געהאט בעשעפטיגונג דריי טאג א וואך, איז עס געווען א גרויסע סומע און קוויאט־קאווסקי איז אזוי שטארק איבערראשט געווארען, אז ער האט געמאכט א שנאפס איינמאל צוויי מאל. ווען די פרוי האט דערזעהען, אז די 180 דאלאר קענען אוועק אזוי לייכט, ווי זיי זענען אנגעקומען האט זי אנגענומען ביים מאן דאס געלד און עס בעהאלטען. די פערזיכערטע דאלאר האט זי צונויפגעלייגט אויף זלאטעס און נאר ... איך שטוב־הוצאות און די רעשט בע־האלטען. כדי דער מאן זאל אבער נישט געפונען דעם אוצר, האט זי די 150 דאלאר פערשטעקט אין אנ׳אלטער עהר פון א שאמאטאוויע.

פערגאנגענע וואך איז פרוי קוויאטקאווסקי אוועק געפאהרען קיין קאנסטאנטין. דער מאן, וואס האט דעם טאג נישט געהאט קיין ארבייט האט גענומען מאכען ארדנונג אין שטוב. אזוי ווי ס׳איז שוין געווארען קאלט, האט ער זיך גענומען אויפשטעלען דעם אויווען. פאר א גביר פאסט שוין נישט צו האל־טען אלטע פערזשאווערע רעהרען, האט ער ארויס־גערופען אנ׳אלטווארג־הענדלער און איהם פער־קויפט די אלטע רעהרען, אליין איז ער אוועק, גע־קויפט נייע רעהרען און אויפגעשטעלט דעם שאמאט־אוויען.

ווען די פרוי איז געקומען פון קאנסטאנטין און דערזעהן דעם אויווען מיט די נייע רעהרען, איז איהר נעווארען קאלט, הגם אין שטוב איז געווען הארים איינגעהייצט. ס׳איז געווארען א טומעל, דער מאן איז אוועקגעלאפען זוכען דעם אלטווארג־הענדלער, אבער נעה זוך דעם ווינט אין פעלד. ער איז געקר־מען אהיים און א שלעכטען הומאר. ווען די פרוי האט איהם דערזעהען צוריק אהן די דאלארען האט זי שטילערהייט אויסגעטרינקען סם.

מ׳האט עס אבער בעמערקט, ארויסגערופען צו איהר די פאגאטאוויע, וועלכע האט איהר אפגעראַ־טעוועט.

זעלבסטמארדע צוליב הונגער און נויט

(2) ליפע פאמעראנץ (מאטעיקע 7) איז רעדו־צירט געווארען פון דער ארבייט אין פאבריק, און ס׳האט אויסגעפעהלט פרנסה איז געווארען אויך אויס שלום־בית. נישט־קענענדיג אריבערטראגען די נויט און הונגער פון די קינדער, האט ער גע־קויפט אביסעל זאלץ־זויער און האט עס נעכטען אויסגעטרונקען אויפ׳ן ווינער וואקזאל. די ארויס־גערופענע פאגאטאוויע האט איהם אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

---

(2) אויף אנדזשעיא 48 וואוינט שוין זייט יאהרען די פאמיליע וויינשטאק. מיט א צייט צו־ריק איז ביי וויינשטאקען געשטארבען זיין פרוי און זייט דאן האט דער אלטער וויינשטאק אנגע־הויבען קרענקען. נעכטען ביינאכט ווען קיינער איז נישט געווען אינדערהיים האט וויינשטאק אויס־געטרונקען א גרעסערע דאזע דענאטורירטען שפירט. אין אווענד האט א שכנ׳טע, פרוי דינין כ...־געהענדיג בעמערקט, אז ד יטיר איז אפען. זי איז אריין אין דער וואוינונג און דערזעהען ליגען אויפ׳ן בעט וויינשטאקען, ווי ער קורטשעט זיך אין ווער־טאגען און נעבען איהם דאס פלעשעל פונ׳ם דע־נאטורירטען שפירט. מ׳האט צו איהם באלד אויס־גערופען די פאגאטאוויע, וועלכע האט איהם ער־טיילט הילף.

פלוצלינג געשטארבען

(2) אויף נאפיורקאווסקי 5 האבען די שכנים דערהערט אויסערגעוועהנליכע געשרייען פון א קינד אויפ׳ן 4. שטאק. ווען זיי האבען געוואלט אריין אין דער וואוינונג און האבען געטראפען די טיר פערשלאסען, האבען זיי אויסגעבראכען די טיר און דאן דערזעהען אויפ׳ן בעט ליגען א טויטע, די פרוי יוליאנא קוכנער און נעבען איהר דאס איבערגעשראקענע קינד, וואס האט בעקומען א נערווען־אנפאל.

די פאגאטאוויע האט פעסטגעשטעלט, אז די פרוי איז טויט, היינט וועט איהר קערפער איבער־געפיהרט ווערען אין שטאטישען פראזעקטאריום.

BOTY deszczowe

damskie z aksam. wyłogami z czarnej gabardiny : . . . . . zł. **15.—**

damskie z aksam. wyłogami całe z gumy, czarne, bronz lub baige : zł. **18.—**

damskie wys. z wyłogami lekkie całe z gumy deseń w kwiaty bronz. zł. **20.—**

KALOSZE

damskie półkal. bez obc. : : zł. **4.50**

damskie na trykotowej podszewce : zł. **9.—**

męskie na trykot. podszewce . zł. **10.20** męskie płytkie zł. **9.70**

„GENTLEMAN"

1080 בעשטראפטע רעזערוויסטען

(וו) אויפ׳ן פארשלאג פון מיליטערישען ביו־רא, האט די שטעטישע סטאראסטווע בעשטראפט 1080 פאבאר־פליכטיגע און רעזערוויסטען פאר נישט צושטעלען זיך צו די קאמיסיעס און פאר נישט מעלדען וועגען ענדערען פון זייערע ...רעסען. מיט שטראפען פון 5 ביז 10 זל. אדער ארעסט פון 1 ביז 3 טעג.

בעשטעטיגט דעם שטאטישען בודזשעט

(ס) די וואיעוואדזשטווע האט מיטגעטיילט דעם מאגיסטראט, אז דאס אינערן־מיניסטעריום האט בעשטעטיגט דעם בודזשעט אויפ׳ן 1930—31, וואס איז אנגענומען געווארען דורכ׳ן שטאט־ראט מיט קליינע ענדערונגען.

דער סובלאקאטאר האט גע׳גנב׳עט

(2) אויף זיעלאנא 34 האט געוואוינט ביי דער פאמיליע גאלדשטיין אלס סובלאקאטאר א גע־וויסער אלבען לעווי. לעווי, וואס איז געווארען א היימישער מענש ביי די גאלדשטיינס, האט מיט א פאר טעג צוריק בעמערקט ווי גאלדשטיין האט בעהאלטען אין שאנק 150 דאלאר. נעכטען ווען די גאלדשטיינס זענען אוועק פון דער היים, האט לעווי, אויסנוצענדיג זייער אפוועזענהייט, ארויסגע־גנב׳עט די 150 דאלאר, איינגעפאקט זיינע זאכען און איז פערשוואונדען.

ווען די גאלדשטיינס זענען געקומען א היים און בעמערקט די גנבה, און אז לעווי איז פער־שוואונדען, האבען זיי פערשטאנען, וואס דא איז פארגעקומען און האבען געמאלדען אין פאליציי. לעווי איז אבער בעלם געווארען.

א קינד אומגעקומען אין א פאס מיט קאלך

(ב) אויף זגערזשער 89 האבען זיך קינדער געשפילט ביי א פאס מיט קאלך. דערביי איז דער 7־יעהריגער זעבאן קאוואלסקי אריינגעפאלען אין פאס. אויף ד יגעשרייען פון די קינדער, זענען אנגעלאפען די שכנים און ארויסגעצויגען דאס קינד מיט שוואכע סימנים פון לעבען.

די פאגאטאוויע האט געטראפען שוין א טויט־קינד.

קבורה-הוצאות פאר אונפער־מעגליכע יודען

(מ) מיט בערעגען צו קבורה די אונפערמעגליכע יודען, האט אין פערטרעטונג פון מאגיסטראט זיך פערנומען די לאדזער יודישע קהלה. כדי פעסטצו־שטעלען דעם פערמעגענס־צושטאנד פון די פא־מיליעס פון די פערשטארבענע און עווענטועל צו־ריקצאהלען דער קהלה די הוצאות, וואלט דער מאגיסטראט געדארפט אדורכפיהרען קאנטראלעס און אז. וו.

דער מאגיסטראט האט דעריבער פארגעשלא־גען דער קהלה ארויסצוגעבען איהר אויף דעם צוועק 9000 זל. יעהרליך, און די קהלה זאל זיך שוין אליין בעשעפטיגען מיט דעם ענין. די קהלה האט דערויף מסכים געווען.

דער אפמאך דארף בעשטעטיגט ווערען דורכ׳ן שטאט־ראט.

„מאסקעס"

מאסקעס פון לעבען

מאסקעס פון מענשען

מאסקעס פון פערברעכען

מאסקעס פון מאראל

גרויסער זיטען־פילם

מיט דער שעהנער

Marcella Albani i E. Kaiser

U. F. A. פראדוקציע

נעכסטער פראגראם אין קינא „CAPITOL"

אנהויב פון נייעם סעזאן אין יודישען טעאטער

„די איבינע מאמע", לעבענס־בילד אין דריי אקטען פון קאל־מאנאוויטש.

אין היינטיגען סוכות איז אין פילהארמאניע נער־עפענט געווארען דער ווינטער־סעזאן פון היגען יו־דישען טעאטער, אנגעפיהרט דורכ׳ן דירעקטאריאט פון יודישען ארטיסטען־פעראיין אין פוילען.

עס איז נאך פריהצייטיג צו אורטיילען איבער די צילען און אויפגאבען פון דער נייער דירעקציע. מעגליך אז מיט דער הילף פון דירעקטאריאט וועלען מיר האבען דעם ווינטער־סעזאן א בעסער טעאטער ווי ביז איצט, דערווייל אבער, צום אנהויב, האבען מיר קיין וויכטיגע איבערראשונג פאר׳ן טעאטער עולם נישט געזעהען. דאס איינציגע, וואס די נייע דירעקציע האט מחדש געווען און וואס וואַרפט זיך שטארק אין די אויגען, איז די פולשטענדיגע ענדערונג פון ארטיסטען־פערזאנאל.

דאס איז איינענטליך א גאנץ פיינער אויפטו אין עס איז שוין לאנג צייט געווען צו וועקסלען דעם אלטען פערסאנאל, וועלכער איז געזעסען אין לאדז עטליכע יאהר. א טעאטער ווערט אויפגעפרישט, ווען מען טוישט די ארטיסטישע כוחות, בפרט אין דער יודישער טעאטער ווי דאס בעזונדערס נויטיג געווען, ווען מען נעמט אין אכט די ספעציעלע שלעכטע בעדינגונגען ביי וועלכע דאס טעאטער קומט אויס צו שפילען. דאס נישט האבען קיין אייגענע געביי־דע, וועלכע שלעכט אויף דער ענטוויקלונג פון טעאטער.

וואס קומט אבער ארויס, אז דער צוזאמענשטעל פון ארטיסטען־פערזאנאל, וואס נישט אין גאנצען א בעפרידיגענדער הגם עס זענען פעראן אין דער טרופע עטליכע זעהר גוטע, טאלאנטפולע אקטיארען, מיר ווילען אבער האפען, אז די נייע דירעקציע וועט נאך בעוויזען צו בעקרעפטיגען די טרופע מיט נאך עטליכע בעסערע אקטיארען. מען דארף געדענקען, אז דער לאדזער טעאטער־עולם איז ממש פיינדליך אויף א גוטען אקטיאר, מען איז דא מבינים אויף טעאטער־שפיל, אזוי, אז מיט מיטעלמעסיגקייטען קאן מען ביים לאדזער טעאטער־עולם נישט אפקומען.

די נייע דירעקציע דארף דאס וויסען און זיך דערמיט גאר שטארק רעכנען.

צו דער ערעפנונג איז געשטעלט געווארען אלס פרעמיערע „די איבינע מאמע" פון קאלמאנאוויטש. דער סוזשעט פון דעם שטיק איז ווייט נישט קיין נייער אין יודישען טעאטער.

דאס פראבלעם וועגען א מאמע, וועלכע איז זיך מקריב פאר איהרע קינדער און די קינדער בעצאה־לען איהר שפעטער מיט שלעכטס, איז שוין בעהאנ־דעלט געווארען אין מעהרערע שטיק, אונטער פער־שידענע נעמען.

„די איבינע מאמע" האט אבער די מעלה, וואס זי איז ריין פון באנאליטעט — איז פריי פון גראבע, פערשנידענע סצענעס קיינער רעדט נישט אזעל־כע ווערטער פון וועלכע מען קאן רויט ווערען, נאר עס איז א צייכטיג פסיכאלאגישער שטיק, מיט א זעהר נער־לינגעבע האנדלונג און אנ׳אריגינעלער כאך. דער אינהאלט איז א שפאנענדער און מאנכע סצענעס ריהרען ביז טרערען.

פרוי עווא שטאקפעדער, וועלכע פערקערפערט די הויפט־ראל (פריידא בלומענבערג) צייכענט די „מא־מע" מיט זעהר אידעלע שטריכען און מיט א גרוי־סער מאס פיינגעפיהל, איהרע ליידען ברענגט זי צום אויסדרוק מיט אזויפיל נאטירליכקייט, אז זי רייסט מיט די צושויער און צווינגט פשוט מיטצו־פיהלען אלע איהרע איבערלעבונגען. א שאד נאר, וואס פרוי שטאקפעדער לעגט ווייניג אכט אויף דער טאנאציע, וואס איז ביי איהר אפט מאל איינטעניג, פון א שפילווידיגערע טאנאציע, וואלט דער איינדרוק געווען א פיל שטארקערער. דאס זעלבע לאזט זיך זאגען וועגען איהר מימיק.

די ארטיסטען קורץ (נודשיק) און מאקסימאוו (ר׳ שלמהלע) שפילען ממש קאנצערט. קורץ רופט ארויס געלעכטער מיט אזויפיל נישט־שרייענדע מיטלען, אז עס איז פשוט צו בעוואונדערען. פון דאזיגען אקטיאר שפרודעלט נאטירליכער קאמיזם, וואס ער בעהערשט מיט גרויס טאלאנט.

אויך מאקסימאוו ווייזט זיך אלס טאלאנטירטער כאראקטער שוישפילער, וועלכער געווינט סימפאטיע און אנערקענונג.

אויך די אנדערע אנטיילנעהמער האבען מיט־געווירקט צום גוטען איינדרוק פון דער אויפפיהרונג.

די אויסשטאטונג איז וואונדערליך און מאכט אנ׳ אויסגעצייכנטען איינדרוק.

טעאטער מענש.

* * *

היינט און אווענד ווערט ווייטער געשפילט דאס אויסגעצייכנטע לעבענס־בילד „די איבינע מאמע". מיט עווא שטאקפעדער אין דער הויפט־ראלע.

היינט אַ וויכטיגע האַנדווערקער-קאָנפערענץ

אין לאָקאַל פון דער געז. „אָרט״ וועט היינט 7 אין אָוונט פאָרקומען אַ קאָנפערענץ פון אַלע האַנדווערקער־אָרגאַניזאַציעס און צעכען. אויף דער קאָנפערענץ וועלען די פאָרשטעהער פון דער האַנדווערקער־קאַמער אָפּגעבען אַ בעריכט פון זייער טעטיגקייט און ט׳וועט אָנגענומען ווערען אַ פּלאַן פון דער ווייטערדיגער אַרבייט.

33-יעהריגער יוביליי פון „בונד״

נעכטען איז פאַרגעקומען אין „פילהאַרמאָניע״ אַ גרויסער מיטינג פון „בונד״ געווידמעט דעם 33 יעהריגען יוביליי פון דער פאַרטיי. דער זאַל איז גע־ווען איבערפולט.

ס׳האָבען גערעדט די ראַטמענער: ח׳ ה. ערליך (וואַרשא) און י. ליכטענשטיין.

אין אַרטיסטישען טייל האָבען אַנטיילגענומען אלע סעקציעס פון דער געזעלשאַפט „קולטור־ליגע״.

שטיצט די אָפּצייכנונג לטובת די פייערלעשער

צו אַלע לאָדזער איינוואוינער

קומענדיגען זונטאָג וועט אונזער פריוויליגע פייערלעשער־קאָמענדע צום צווייטען מאָל היינטי־גען יאָהר אַפּעלירען צו דער אָפּפערוויליגקייט פון דער געזעלשאַפט, איינאָרדענדיג אַן אָפּצייכנונגס־טאָג. די הכנסה וועט געהן אויף צו פערשטאַרקען דעם פאָנד פון דער אינוואַלידען־קאַסע ביי די פייערלעשער. די בעגרעניצטע נאָרמאַלע בודזשעט־הכנסות ערלויבען אונז נישט צו אַסיגנירען קיין שום בעטראַג פאַר דער אינוואַלידען־קאַסע.

מיר גלויבען אָבער, אַז אונזער ווענדונג צו דער געזעלשאַפט וועט געפינען די נויטיגע אונ־טערשטיצונג.

גיט דערייבער אייערע שפענדען אין די פּושקעס פון די פייערלעשער זאַמלער.

די פערוואַלטונג און קאָמענדע פון די לאָדזער פריוויליגע פייערלעשער.

היינט און פאָלגענדע טעג!

גרויסע עראָטישע דראַמע לויט דער ערצעהלונג פון געניאַלען C. Farrere

נאכט-וואָר

טראַגעדיע פון אַן אומשולדיג פער׳משפּטן אָפיציר! ראַט פון קריגס-געריכט פאַר לאַגגט טויט-שטראָף. קאַמף וועגען כבוד פון פאַטערלאַנד!

אין די הויפּטר. די בעריהמטע שטערענס BILIE DOVE i M. SUSANIN

אויסער׳ן פּראָגראַם: קינסטלערישע צונאַבע פון FLEISCHER. אונגאַרישע ראַפּסאָ־דיע״ ווי אויך לאַנד-אַקטואַליטעטען.

אָנהויב אין געוועהנליכע טעג 4.30 נאָכמיט. שבת, זונטאָג און יום-טוב 12 אַ זייגער בײַם.

ברית תרומפּלדור-אויספלוג קיין לענטשיץ

אין צוזאַמענהאַנג מיט׳ן חנוכת־הבית פון דער ציוניסטישער אָרג. אין לענטשיץ, ווערט אָרגאַני־זירט אַ פּגישה פון ברית טרומפּלדור קיין לענטשיץ פערבונדען מיט אַ רייכען פּראָגראַם. צוו. אַנד. ווערט דעמאָנסטרירט דער לעצטער .כנוס פון „ביתר״ אין פּוילען. ווי אויך אַ דעפּילאַדע איבער דער שטאָט. צו דעם צוועק פאָהרט אַרויס פון לאָדזער „ביתר״ אַ גדוד.

פון ארבייטס-געריכט

(2) העבריק באַכראַך (גדאַנסקא 23) האָט אָנ־קלאָגט דאָס פאָר־פאָלק בערמיץ (פּילסודסקי 30) אויף 178 זל. פאַר קאָרעפעטיציע מיט זייער זוהן הערש. באַכראַך האָט געזאָלט בעקומען פאַר אַ שעה 3.33 זל. ער האָט ערטיילט 266 לעקציעס און בעקומען 1078 זל. ווען ס׳איז געקומען צו די עקזאַמענס, האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז הערש איז נישט גענוג פאָרגעבריטערט און די עלטערען האָבען איהם צום עקזאַמען נישט געלאָזט געהן, און זיך ענטזאַגט צו בעצאָהלען דעם לעהרער דעם רעשט חוב.

האָט געהאַט אַן אָפּמאַך מיט׳ן לעהרער, דאָס אויב אַ ריהע עדות האָבען בעשטעטיגט, אַז בערמיץ הערש וועט דעם עקזאַמען נישט אויסהאַלטען וועט מען באַכראַך׳ען די רעשט חוב נישט בעצאָהלען.

באַכראַך האָט זיך אויך מודה געווען, אַז אזאַ אָפּמאַך איז געווען געשלאָסען, אָבער דער שילער איז געווען אַ טעמפּער און האָט נישט געמאַכט קיין פאָרטשריטען, צוליב דער אייגענער שולד און נישט צוליב דער שולד פון׳ם לעהרער.

דאָס אַרבייטס־געריכט האָט באַכראַך׳ען צו־געמשפּט די געפאָדערטע סומע.

בעריכטס-מיטינג

פון אַלוועלטליכען קאָנגרעס פאַרן ארבייטענדען ארץ-ישראל

די לאָדזער רעלעגאַציע פון די לינקע „פּועלי־ציון״ אויפ׳ן אַלוועלטליכען פּראָ־פּאַלעסטינע קאָנגרעס אין בערלין, האָט אויף שבת צונויפגערופען אין ענג־לישען זאַל (אַל. 1 מאַי 2) אַ בעריכטס־מיטינג צו וועלכען ס׳איז געקומען זעהר אַ גרויסער אַרבייטער עולם.

די רעלעגאַטען: חאַווער ערעלמאַן, ראַטמאַן האַנ־לענדערסקי, סטאַלאַרסקי, פּערער און בראַנער, האָבען בעריכטעט וועגען פאַרלויף פון קאָנגרעס און די שטע־לונג פון די „פּועלי־ציון״ צו די אַלע פראַגען פון סדר היום פון קאָנגרעס.

מיט אַלע שטימען נעגען צוויי איז אָנגענומען גע־וואָרען אַ רעזאָלוציע, וועלכע רריקט אויס אָנערקע־נונג דער רעלעגאַציע פון די לינקע פּועלי־ציון און סאָ־לידאַריזירט זיך מיט איהרע האַנדלונגען אויפ׳ן קאָנג־רעס. דער מיטינג איז פערענדיגט געוואָרען מיט דער פּועלי־ציוניסטישער שבועה.

יוד. ארטיסטען-פאַראיין אין פּוילען דירעקטאָריום פון די טעראַנס - טעאַטער

קינסטלערישער ליטער: שמאָקפּטדער רעזשיסער: מ. בעזמאַן

לאָדזער יוד. קאַמער-טעאַטער אין ווייסען זאַל

„ארט״ בייער

מאַנטייפעל זאַכאדניאַ 43

קינסטל. לייטער: משה בראָדערזאָן.

מאָנטאָג, דעם 13 אָקט. 9 אין אָוונט

פייערליכע דערעפענונג פון סעזאָן 1930/31

מיט דער גרויסער פּרעמיערע א. נ.:

גוט מאָרגען, קאָזע!...

אין 2 טיילען, 12 בילדער.

אַנסאַמבל לויט׳ן א. ב. פּ ר ו י ע ן: זיסעל-גירל, לאָלאַ זילבערמאַן, שיינע מרים, מאַשע פּעספּער־מאַן, לילי פּערי, אסתר ראָזען. מ ע נ ע ר: שמואליק גאָלדשטיין, שמעון דזשיגאַן, מאָטעל קאָן יעקב ריינגלאַס, ישראל שומאַכער, י. שיפּער.

טעקסטען: מ. בראָדערזאָן, משה נאַדיר, י. אַבערזשאַנעק מוזיק: ה. רובין, א. בייגעלמאַן און פאָלקס-מעלאָדיען רעקאָר. און קאָסטיומען: י. בראָינער און ה. חיינשרוויב. מוזיק-ליטער—ה. רובין, רעזשי—דזשיגאַן, שומאַכער. בינע-אינספּעקטאָר—ם. קאָ׳, ליכט-עפעקטען—יעראַז.

דינסטאָג, ד. 14 אָקט. 2 פאָרשטעלונגען 4 נאָכמ. און 9.45 אין אָוונט.

מיטוואָך, ד. 15 אָקט. 3 פאָרשטעלונגען 4 נאָכמ., 7.45 און 9.45 אין אָוונט.

בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון 11 — 2 בײַטאָג און פון 5 אָוו. שבת און יום-טובים אַ גאַנצען טאָג.

Dr. Różaner

צוריקגעקעהרט

21-טע מלוכה-לאָטעריע

5-טע קלאַס 28-טער טאָג.

15.000 66791 117528.

10.000 31290.

5,000 31987 38509.

3,000 55763 180916.

2.000 164121 176955 208368.

1,000 10883 41890 49085 55369 72329 80105 98931 124256 163566 199217.

600 736 4799 33172 35485 62597 88153 88749 98694 109196 110641 148908 159602 173137 174715 187414 201068 209646.

500 2933 6356 7342 10068 120[illegible] 14361 16289 17594 21524 21556 268[illegible] 27876 29077 38915 42501 42658 4500[illegible] 46575 47442 48144 53671 54051 5562[illegible] 60893 61587 63050 71772 72604 7751[illegible] 77803 80880 81538 83506 84206 88[illegible] 92745 98982 103732 105052 105192 [illegible]856 109448 119759 125784 126252 127077 127182 130035 135889 137715 138083 138460 140748 140896 142249 148808 148842 149089 150266 153572 158462 164011 168087 169525 170442 171298 175622 179310 179515 180351 181401 182036 182235 188754 191034 194206 198654 200509 207718 205382 205733.

44 462 686 882 1101 71 247 702 28 935 67 81 96 2046 174 294 434 592 782 3010 292 652 770 4028 422 595 5023 50 796 868 6191 302 35 434 69 607 803 904 7109 411 76 560 613 55 731 901 8108 255 358 561 9392 464 729 802 934 35 50 10124 353 94 772 829 11219 301 81 482 503 811 917 86 12116 453 559 404 6 9 805 70 937 93 95 13271 390 734 950 14201 29 40988 692 93 782 977 15012 151 53 255 403 64 534 686 726 16009 132 273 302 880 17001 64 239 405 757 18025 664 978 88 19080 190 318 726 956 20279 311 53 593 935 21134 48 68 465 537 996 22000 79 159 878 23124 217 385 453 708 24192 784 961.

26177 344 45 96 489 590 26145 234 793 848 928 55 27002 19 53 98 470 781 944 28108 389 691 737 884 965 29356 451 65 832 30184 239 97 364 87 508 647 734 815 62 31012 263 73 528 94 893 32360 78 467 507 663 773 854 69 33140 94 236 652 946 34116 425 722 57 863 35235 368 537 783 943 36085 96 124 450 69 74 83 522 76 87 605 50 90 894 37084 89 220 766 951 73 90 38134 607 992 39060 320 793 832 43 40099 193 378 434 89 41205 347 450 553 608 82 95 807 42452 564 630 763 962 43156 585 623 30 748 44050 110 275 320 76 87 94 851 73 981 45059 201 22 423 91 600 905 26461 82 294 614 723 864 975 46182 294 614 723 864 975 47195 343 48151 323 58 584 683 90 842 49107 543 923.

50655 909 51443 637 868 944 54 52184 203 674 783 53112 302 5 528 54201 10 50 313 509 55071 311 429 993 56199 338 423 714 896 57002 159 485 745 909 58180 503 658 95 818 99 59110 62 99 287 533 618 87 840 60056 207 22 558 611 92 739 838 956 61000 256 379 749 845 61 69 62100 306 627 766 63166 241 390 525 723 64434 37 525 636 89 850 65015 32 330 501 773 849 66332 777 926 67121 34 204 38 364 667 30 794 68021 495 629 898 936

69087 142 725 809 94 70335 415 66 724 872 962 71032 252 701 84 900 72122 317 452 588 760 947 72 73103 44 223 469 725 880 972 74212 21 474 539 48.

75132 38 71 280 640 765 846 76081 390 607 77049 171 646 78103 70 212 87 312 96 452 86 613 848 939 79011 158 455 591 80197 260 458 62 93 81257 341 728 61 899 904 82144 386 598 655 60 772 940 82 83471 765 849 966 81 84247 82 316 454 613 975 85333 36 450 734 818 936 80 86444 845 95 994 87187 263 422 655 748 824 933 88013 87 339 425 82 631 65 981 89124 28 363 632 39 41 68 836 67 71 918 90022 87 119 647 758 83 874 954 91044 121 204 517 928 92017 445 46 577 856 910 35 93578 820 94065 162 248 402 565 604 771 835 95024 601 96079 399 638 68 97069 421 725 33 98048 95 240 391 699 99290 353 79 936 40.

100077 110 93 409 902 101279 780 818 939 102078 349 516 623 723 103003 302 572 611 26 839 94 104069 86 387 581 625 711 801 106013 270 324 471 675 93 703 71 95 8 107089 203 501 900 45 108036 86 133 65 392 498 613 733 842 936 109017 44 487 937 110060 234 56 383 56 407 56 726 63 111048 58 177 531 635 784 843 112025 216 856 941 57 113129 216 64 325 588 812 50 65 114407 592 949 115259 562 756 940 116095 103 52 56 404 602 117084 230 80 92 305 697 718 57 846 920 118218 560 625 119090 252 84 322 85 570 666 120165 353 553 57 684 760 121024 114 553 55 785 122440 86 501 76 3907 124121 72 95 211 723 880 923.

125099 158 293 334 429 574 82 607 914 126127 71 363 661 127123 201 18 527 963 128100 7 16 56 202 398 503 74 92 681 129083 223 79 358 507 671 88 130060 79 106 278 419 998 131053 131 219 301 471 601 68 835 132192 453 534 641 807 133172 658 134063 86 149 260 64 368 437 559 84 622 23 135012 200 407 25 601 63 72 951 63 136141 231 552 640 782 946 69 137089 174 202 334 678 827 50 138029 112 355 71 702 74 916 139044 149 63 243 304 53 543 140079 432 597 712 41 988 141167 70 447 69 621 728 864 142018 282 858 143110 27 385 408 563 805 144073 178 565 675 145206 444 146102 90 314 425 97 736 53 841 147102 235 525 747 838 912 85 148116 239 392 563 680 149434 619 56.

150334 506 30 737 40 934 88 151130 336 481 606 15 21 35 67 731 58 907 152150 459 740 153171 324 523 30 744 965 154227 322 47 515 633 954 155247 467 564 852 62 926 48 156070 213 563 76 672 784 823 947 157104 228 78 821 90 158096 128 54 249 632 78 159258 430 521 622 93 755 160538 50 70 729 65 871 161257 446 568 834 74 94 162254 311 414 32 81 578 97 626 926 163091 316 29 559 658 83 823 164372 491 551 92 741 815 920 165061 258 79 529 73 654 812 166198 263 314 626 939 85 167015 299 309 16 79 669 757 64 65 882 916 168068 136 445 56 700 828 84 169438 530 37 676 912 170002 166 88 354 423 873 171313 19 21 54 647 172210 326 788 855 961 85 173166 661 174318 89 421 62 544.

175048 660 766 919 176075 388 444 803 18 177237 748 879 178039 242 86 575 659 781 868 970 179086 126 39 43 232 306 21 82 443 71 580 960 180107 28 62 654 59 766 181050 268 340 80 491 726 182028 178 360 640 831 183013 306 12 744 54 950 83 184045 77 484 873 947 185320 63 432 749 69 972 186077 242 440 819 187137 51 66 371 543 188022 327 73 666 894 943 189290 322 91 526 744 863 951 190123 326 446 520 926 95 191495 680 88 741 964 192293 193375 524 25 88 97 892 95 900 194020 37 598 678 94 701 75 849 904 195012 137 204 372 426 508 23 941 196080 476 546 57 88 627 861 197399 416 570 850 916 41 198065 85 128 315 82 424 504 19 705 33 51 823 59 199164 241 64 378 89.

200021 212 97 370 84 598 636 967 201101 309 34 59 454 609 202154 366 406 83 642 45 963 68 203189 324 53 655 911 204111 339 50 64 90 548 99 603 31 702 801 823 205119 400 27 209 614 76 878 206077 234 527 576 617 803 900 207219 564 78 871 208028 138 90 218 679 209016 137 49 405 63 541 77 967 92.

20.000 107718.

15.000 3140.

5.000 13281 126466 180216.

1,000 67196 146712.

2.000 3693 48381 49369 139041 178000.

1,000 4857 14471 23804 45209 65995 116991 155751 185999 193477 196452 199260.

600 57850 61244 74930 100355 103323 111192 115543 141266 148752 172089 198186 204315 208467.

500 8935 13886 18548 19192 21140 23415 25854 26444 29090 28218 30582 32658 34646 34657 41892 42288 42542 44120 46083 46159 46960 46502 54620 55078 56480 58161 59989 61740 64404 72219 72585 79465 83048 95312 97759 98044 99637 100137 100575 10329 106857 107405 112385 115306 118329 119646 119979 121173 123841 123981 125461 128089 131072 131569 135187 137092 138390 140494 141172 142689 142894 145433 150132 153731 153996 154262 156084 159078 159500 161657 161658 164864 165210 167018 167264 170565 176654 177829 178941 180317 181295 184538 187726 189890 196880 202280 203544 206109 208426 208798.

66 148 583 757 866 971 1206 20 651 948 2109 324 96 649 944 65 3125 371 637 4083 268 419 86 532 5073 350 403 63 960 78 6001 54 93 641 44 66 53 99 543 723 909 71 92 7152 227 418 17 653 833 959 65 8105 7 417 18 905 63 9391 468 516 10127 50 420 539 11143 522 82 87 616 90 840 57 916 12233 335 756 99 13038 456 505 15 37 727 89 918 86 14008 181 232 64 393 499 739 78 15299 351 445 805 940 45 16005 27 697 737 17176 381 97 439 18170 381 97 573 847 937 76 19127 76 250 416 695 781 991.

20447 648 727 21132 68 311 411 557 60 734 940 22059 168 319 457 705 860 91 23318 449 91 818 967 24036 350 583 610 794.

25124 45 397 95 546 837 905 26425 734 857 932 27012 313 730 38 95 28442 705 58 915 29195 203 697 997.

30027 61 336 583 31049 388 885 32181 602 775 903 63 33081 253 672 905 34095 214 377 439 66 557 797 895 961 35187 278 324 457 745 835 922 70 35187 278 324 457 745 835 922 70 36223 25 351 827 37050 691 38000 243 88 418 754 39281 99 326 667 889.

40066 523 64 674 725 41103 78 407 18 627 29 777 42301 59 96 563 812 34 43119 33 403 836 55 926 44129 314 82 595 45280 3119 716 44 66 891 46278 537 709 17 75 47084 369 872 946 47 73 48097 310 15 46 686 803 928 49300 433.

50121 94 207 90 327 411 560 737 51154 281 508 23 665 86 816 52278 89 524 871 931 53356 88 468 511 735 840 985 89 54166 349 498 501 6 607 18 911 55147 210 16 413 575 90 56249 578 748 54 57587 823 953 58059 273 312 490 719 895 952 57 59004 412 527 713 60481 57 700 813 61215 435 617 945 62350 480 688 63210 362 667 64075 261 41 8878 65059 126 389 447 499 610 29 725 46 869 66072 110 367 445 565 69 664 805 67159 820 730 975 91 68033 415 83 547 612 949 67

69016 82 84 423 74 70002 66 145 407 35 721 66 959 71272 490 708 72704 857 949 73087 841 74003 9 78 226 332 769.

75207 16 18 399 498 561 689 968 71 76168 297 751 968 77123 304 78151 233 481 818 81 79190 394 510 760 801 78 80405 543 613 84 829 81111 544 86 654 833 963 82033 720 27 56 891 83024 204 492 550 658 61 729 84085 158 389 85072 127 338 82 635 755 61 89 859 86006 290 389 580 774 967 87286 437 854 88076 128 99 243 418 989 89012 33 127 36 238 98 785 93 970 90115 212 49 334 456 711 56 884 91076 134 415 51 653 92054 288 482 585 681 93574 76 737 819 94489 551 600 14 28 49 710 95097 96001 349 92 675 735 71 97098 237 393 411 63 674 98055 90 101 79 909 21 24 72 99021 46 237 78 323 93.

100359 68 505 31 676 879 903 101273 314 400 573 102089 322 523 664 821 58 904 103093 140 518 30 613 31 802 51 104083 318 447 90 795 970 105030 40 92 121436 759 964 106238 340 818 930 91 107219 533 800 907 108106 319 557 785 882 983 109043 162 296 352 518 749 110086 326 553 906 69 111394 468 584 813 910 112274 304 748 907 113005 180 282 304 62 682 766 873 114069 291 519 602 16 794 860 946 115258 356 501 694 707 879 116189 327 58 637 60 961 64 117163 203 21 664 785 993 118113 441 62 648 119617 68 86 725 845 56 920 26 120253 359 487 585 855 990 121017 368 804 970 122036 403 549 65 677 910 123150 84 208 22 366 454 625 124014 45 79 93 363 564 91 620 717 37.

125097 166 231 316 544 951 59 75 126022 68 300 36 78 87 609 127075 331 695 858 71 128019 48 904 129085 181 264 595 995 130247 328 553 99 657 806 131325 69 622 132191 505 21 86 747 829 921 133108 54 310 473 646 732 53 891 994 134135 54 85 282 3370 631 867 135241 455 585 625 88 729 72 807 46 136101 61 71 472 528 681 709 35 187173 295 434 89 710 864.

138174 415 626 41 139236 55 69 427 71 522 78 650 944 140053 555 835 79 928 141150 201 60 336 526 62 618 93 753 933 142056 124 387 575 676 761 143062 266 79 477 82 638 967 144146 643 145895 920 78 146015 592 740 816 147123 47 480 573 98 821 148000 167 312 450 540 705 823 998 149206 86 414 548 72 707 942.

150201 56 397 411 867 84 151236 74 152091 111 13 18 297 441 74 519 862 153103 421 909 154104 78 264 628 993 155112 22 41 277 401 4 713 844 931 156122 42 67 457 729 54 831 157160 329 59 495 98 525 605 22 86 77 778 878 999 158371 93 416 67 855 159369 565 780 915 16 160263 835 962 161128 865 162169 226 70 341 74 455 93 963 163074 79 380 90 441 520 57 627 717 903 86 91 164157 214 51 319 49 54 409 85 568 628 50 75 965 74 165214 338 63 89 90 98 766 166162 283 430 901 167093 192 72 201 367 449 793 818 168346 79 634 964 169113 380 99 420 41 697 848 946 170001 262 308 418 68 523 773 923 171091 214 371 92 724 986 172397 563 776 873 994 173005 212 18 369 82 508 60 38 623 54 834 902 174057 98 201 340 856.

175413 704 174020 59 378 452 33 663 66 788 177177 95 388 579 86 891 948 178042 273 78 381 556 87 622 25 26 701 862 179034 193 383 95 414 49 625 902 180038 213 361 651 743 181013 75 126 315 457 623 706 885 97 969 182070 125 205 58 341 586 659 764 183193 340 76 421 504 53 184486 636 185023 324 442 815 42 64 186200 389 444 765 845 548 187369 188943 101 4 5 753 925 27 64 189701 75 929 190087 258 600 82 760 865 951 71 191157 200 20 675 839 192051 83 493 574 76 193182 81 366 95 437 63 77 658 790 194060 150 97 310 15 735 995 195035 94 216 363 478 623 84 90 742 71 875 976 196036 392 698 197082 106 231 68 405 91602 53 748 817 958 198178 311 674 87 702 942 66 199121 284 601 20 847 966 71 81.

200174 237 76 429 612 44 201181 209 68 499 502 765 800 34 202376 416 565 695 958 71 203321 81 549 699 204013 201 94 81 947 57 205027 30 62 288 780 939 206183 379 599 719 97 826 83 935 207031 945 208071 191 224 98 328 38 547 661 71 702 63 73 831 66 209123 96 349 668 715 852

דערמאָרדעט א פּאָליציאַנט

די לאָדזער אויספאָרשונגס־פּאָליציי האָט באַקומען די מעלדונג, אַז אין סילעז, נעבען פּיעטריקאָוו, האָט מען געפונען, פּערדעקט מיט שטרוי, אַ דערמאָרדעטען, דעם דאָרטיגען פּאָליציאַנט יאַן קאָשענאָווסקי.

מען רעכענט, אַז דער מאָרד איז געשעהען בעת קאָשענאָווסקי האָט געוואָלט אַרעסטירען אַ פערדעכטיגען פּערשוין.

ביים ערמאָרדעטען האָט מען אויך צוגערויבט זיין רעוואָלווער. די פּאָליציי איז אין דער מיינונג, אַז מיט'ן בעהאַלטען דעם ערמאַרדעטען אונטערן שטרוי, איז דער מערדער אויסען געוועזן צו געווינען צייט אויף צו ענטלויפען פון סילעז.

פּאָזיטיווע רעזולטאַטען אויף די צוגרייטונגס־קורסען

פאַר האַנדווערקער ביי דער געזעלשאַפט „אָרט“

די טעג איז אין לאָקאַל פון די צוגרייטונגס־קורסען פאַר האַנטווערקער ביי „אָרט“, פּיעטריקאָווער 18, פאָרגעקומען דער עקזאַמען פון ערשטען פערענדיגטען קורס.

צום עקזאַמען זענען געגאַנגען 16 שילער פון פערשידענע פאַכען. פון זיי האָבען 15 שילער דעם עקזאַמען אויסגעהאַלטען. בעזונדערס האָבען זיך די שילער אויסגעצייכענט אין די לימודים פון לאַנד־ידיעות וועגען פּוילען, אַריטמעטיק און סאָציאַלע געזעצגעבונג, וואָס איז פערבונדען מיט'ן האַנטווערק.

די דאָזיגע לימודים וועלען די האַנטווערקער דינען אַלס נוצליכסטע געגענשטענדען ביים בעלייגען דעם עקזאַמען ביי דער האַנטווערקער־קאַמער.

דער עקזאַמען האָט בעוויזען, אַז די געזעלשאַפט „אָרט“ האָט מיט די צוגרייטונגס־קורסען פאַר האַנטווערקער זאָויפגעטוהן אַ גרויסע זאַך דערמיט, וואָס איז אַ בערך קורצער צייט האָבען די שילער בעקומען אַ סך בילדונגס־מאַטעריאַל, וואָס קען זיי אויף אַ סך אופנים נוצליך זיין, נישט נאָר ביים עקזאַמען אין דער האַנטווערקער־קאַמער, נאָר אויף זייער לעבענס־וועג בכלל, דערצו נאָך ביי די צוטריטליכסטע בעדינגונגען, צוגעפּאַסט צו דער לאַגע פון די האַנטווערקער.

נאָכ'ן עקזאַמען האָבען די שילער געדאַנקט דער „אָרט“־פערוואַלטונג, דער אָנפיהרונג פון די קורסען און דער לעהרער שאַפט פאַר זייערע בעמיהונגען.

אין זיין שלוס־וואָרט האָט דער פּאָרזיצענדער פון „אָרט“, ד״ר ש. ווישעוויאַנסקי, געווינשען דערפאָלג די שילער אויף זייער שווערען לעבענס־וועג און אָנגעוויזען, אַז נאָר דורך פּראַקטיש־פּאָזיטיווע אַרבייט, וואָס איז די לאָזונג פון „אָרט“ בכלל קאָן דערגרייכט ווערען ממשות'דיגע רעזולטאַטען אויף אַלע געביטען פון געזעלשאַפטליכען לעבען.

ווייז איז מעהר
— ווי אויך —
אַלערליי געטראַנקען
גוטע און ביליג „באָרווין“
קויפט מען נור ביי דער
בעוואוסטער פירמע
אינהאַבער מענדל בארנשטיין
לאדז, גאַוואָמיעסקא 30
טעלעפאָן 58־210
דירעקטער אימפּאָרט פון
ארץ־ישראל
היט אייך פאַר פאַלסיפיקאַטען

פייערליכע ערעפנונגס־פאָרשטעלונג אין „אַרדט“

מאָרגען אין אָוונד פּרעמיערע „גוט מאָרגען קאָזע“

די ליבהאָבער פון שענער יודישער טעאַטער־קונסט וועלען זיכער מיט צופרידענהייט אויפנעהמען די ידיעה, אַז מאָרגען אין אָוונד קומט פאַר די פייערליכע ערעפנונגס־פאַרשטעלונג פון „אַררט“ אין זיין אַלטער היים — אין „אַררט“־זאַל אויף זאַכאָדניא 43.

די פיהרונג פון גוט־בעקאַנטען קליין־קונסט־טעאַטער איז איצט איבערגענומען געוואָרען דורכ'ן יודישען אַרטיסטען־פעראיין אין פּוילען, וואָס גיט די זיכערקייט, אַז דאָס טעאַטער איז אַוועק אויף דער ריכטיגער ליניע און וועט געפיהרט ווערען לויט זיין אַלטע קינסטלערישע טראַדיציעס.

די ליטעראַרישע לייטונג ליגט אין די הענד פון דיכטער משה בראָדערזאָהן. די דעקאָראַציעס ווערען געמאָלט דורך נישט קיין קלענערע בעריהמטהייטען ווי די קינסטלער ברוינער און ווינטראָב. די מוזיקאַלישע אָנפיהרונג בייגעלמאַן און רובין, ליכט־עפעקטען — יעראָז.

די ערשטע פּרעמיערע טראָגט דעם נאָמען „גוט־מאָרגען קאָזע“.

די לאָדזער טעאַטער־ליבהאָבער וועלען זיכער זיין אָנוועזענד אויף דער פייערליכער פּרעמיערע אין בנייטען „אַררט“.

נעגען אבסטרוקציעס, העמאָרידען

אויסברייזונגען אין מאָגען און די קישקעס, לייבען פון די ...עבער, קריץ־וועטאָגען, ווערט גערעטען צו טרינקען נאַטירליך ביטער־וואַסער Franciszka Józefa עטליכע מאָל טעגליך. צו פערלאַנגען אין אַפּטייקען און סקלאַד אַפּטעטענעס.

היינט — אַ זיצונג

וועגען יודישען עמיגראַנטען־האָטעל אין וואַרשא

היינט אַכט אין אָוונד קומט פאַר אין לאָקאַל פון „יעאָס“ קילינסקיעגאָ 49 אַ זיצונג פון קאָמיטעט צו העלפען בויען דעם האָטעל פאַר יודישע עמיגראַנטען אויפ'ן נאָמען פון אברהם פּאָדלישעווסקי ז״ל.

צו דער זיצונג קומט צו פאָהרען אַ ספּעציעלע רעלעגאַציע פון קוראַטאָריום אין וואַרשא מיט'ן מיניסטעריאַל־ראַט אינזש. סט. זיירענבייטעל בראש.

דאַרפישע
פּראַטעסטען
(מיט און אָהנע פּראָטעסט)
ווערען שנעל און פּינקטליך איינקאַסירט
דורך די איבעראַל בעקאַנטע בישריפס־ביוראָ
„POLPRAW“
נאַרוטאָוויטשא 1, טעל. 01־170
די איינקאַסאָ פון פּראָטעסטען ווערט ערלעדיגט
מיט שנעלע פערביגדונג מיט אַ סאַמאָכאָד.

Lekarz Dentysta
H. Zółtkowska
האָט בענייט די אויפנאַהמען
נאָוואָ־צעגעלניאַנאַ 29.

Dr. med. J. Lubicz
ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 18-31
קראַנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פּלייצעס און גלידער
אייגענע פּראָצעדוריע פון וועמעליכע אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען, ווי: קלאַדקעס אויף פּלאַטפוסען, קינסטליכע רעמענען א. א. וו. נעמט אָן פון 2,30 ביז 4,30 נאָכמ.

DR. MED. H. LUBICZ
ספּ. פאַר הויט, ווענערישע און געשלעכטס־קראַנק.
בעהאַנדעלט ווידער אָן
אויף צעגעלניאַנאַ 34, טעל. 32־141
עמפּפאַנגס־שעה'ן 8—10, 12—2, און 5—8 זונטאָג און יו״ט 9—1. פאַר דאַמען בעזונדערער וואַרטע־זאַל.

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
און דענטיסטישער קאַבינעט.
זשעראָמסקעגאָ 11, טעלעפאָן 3763
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד.

ד״ר איסיק נאָז, האַלז, אויערען ק׳	4½—3½
ד״ר קערשנער קינדער־קראַנקה.	11-9, 4½-3
ד״ר שיפמאַן אינערליכע קראַנקהייטען	2—12
ד״ר ביבערגאַל הויט און וענער.קר.	11½—12½
ד״ר שמירגעלד געהיין און גייסטיגע קר.	1—2
ד״ר גאָלדבלאַט אויגען־קראַנקה.	12½—1½
ד״ר חיים כירורגישע קראַנקהייטען	2—3
ד״ר שמערלאַזאָססי פרויען־און געבורטס־הילף	3½—4½

פּויכע־מערסיע, שפּרעך־שטערונגען ווי שטאַמלען א. אַ. ... קינסטליכע בערג־זון־בעשטראַל. איבערפרישונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אַפּערעט. אויף ... אין שטאָט. אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אַנגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, ... פלעגמע און בלוט.
אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען
אַ רענטגען־אינסטיטוט.
ד״ר לאזשינסקי־סטאָמאַטאָלאָג
צאָהן־ארצט 10—1, 3—6
קינסטליכע ציינער, קראָנען, פּלאָמבען א.א.וו.
די לעטשניצע איז טעטיג אויך זונטאָג

אין דער 7־קלאַסיגער שולע
פון יצחק גאָלדבערג
Al. I maja 16 פּאַסאַזש־שולץ
טעלעפאָן 98 127
ווערען נאָך לעדיג צו איינציגע פּלעצער אין די כתות: א, ב, ג, ד, ה, ו, אויך אין דער אָפּטיילונג פאַר נישט שול־פליכטיגע קינדער (6־יאָהריגע).
אין דער כתה ד׳ און ה׳ קענען זיך מעלדען אייניגע גוט־ערצויגענע קינדער, וועלכע האַלטען ביי גמרא מיט תוספות פאַר אַ האַלב־הנמ׳דיגען שכר־למוד

בעזאָרגט אייך אויפן ווינטער
מיט ערשטקלאַסיגע
קוילען
(פון 15 קעריק אָן)
אויך אַ גוטע סאָרט קליין־קוילען
פאַר ווערקשטעלען און בעקערס
צוגענגליכע פּרייזען. — גוטע בעדינגונגען.
קלינגט זאַפּאַרס טעל. 98־129

Dr. med. M. Kerszner
קינדער־קראַנקהייטען
זשעלאַזנאַ 16 טעל. 96־151
שפּרעכשטונדען פון 1—3 און פון 5—6
אין דער לעטשניצע זשעראָמסקעגאָ 11 פון 11—1 נאָכמ.

Dr. med. B. Robinson
פּיעטריקאָווער 10, טעל. 86־131
צוריקגעקעהרט

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט־קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער־שוואַכע
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 40־159
נעמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו.
זונטאָג און יום־טוב פון 9—1 פאָרמ.
בעזונדערער וואַרטע־זאַל פאַר פרויען.

Dr. MAZUR
צוריקגעקעהרט

7-kl. Szkoła
dla żyd. inteligencji (Zakład Freblowski)
KACENELSON-NACHUMOW
ul. POMORSKA 20 tel. (183-40). Zapisy w godz. od 4–7 p.p
7־קל. שולע און פרעבעלשולע פאַר קינדער פון יוד. אינטעליגענץ
קאַצענעלזאָן־נאַחומאָב
פּאָמאָרסקאַ 20 טעל. 40־183. איינשרייבונגען פון 4 ביז 7 נאָכמיטאָג
די שולקאַנצעלאַריע נעהמט אָן איינשרייבונגען פון קנאַבען און מעדכען וואָס זענען אין שולצוואַנג. אין פּאָרבערייטונגס־קלאַס (A°) ווערען אָנגענומען קינדער פון 5½ יאָהר. אין פרעבעלשולע (שפּיל־שול) קינדער פון 3־7 יאָהר
די אונטערריכטס־שפּראַך אין שולע, ווי אויך אין פרעבעלשולע איז פּויליש. פיר קנאַבען אַ פערגרעסערטער קורס פון העברעאיש און אַלע לימודי־קודש אונטער דער פּערזענליכער הנהלה פון
ר׳ יעקב בנימין קאַצענעלזאָן
פיר מעדכען אַ ספּעציעלער קורס פון טענץ, ריטמיק, פּלאַסטיק לויטן פּראָגראַם פון טאַנץ־שולען פאַר קינדער אונטער פאַכמענישער לייטונג
פיר פיזיש שוואַכע קינדער, ווי אויך פיר אונבעמיטעלטע ווירד ערעפענט אַ
נאָכמיטאָג שולע ■ ביז 50% ביליגער ■ נאָכמיטאָג פרעבעלשולע

Dr. N. HALTRECHT
הויט און געשלעכטס־קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 10
פון 8 ביז 3 נאָכמ. און פון 8 ביז 9 אָוונד
זונטאָג פון 9 ביז 1.

DR. ADAM GROSGLIK
Al. Kościuszki 27
tel. 151-78
צוריקגעקעהרט
הויט און ווענערישע קראַנקה. רענטגען און ליכטטהעראַפּיע. נעמט אָן פון 4—7 אָוונד.

Dr. med. M. Lerner
ספּעציאַליסט
פאַר קינדער־קראַנקהייטען
וואָכאָדניאַ 64
טעל. 09־113
נעהמט אָן פון 3—5 נאָכמ.

ווילנער ספרים־סקלאַד	פערקויף פון שול־ביכער אין אַלע שפּראַכען	ספרים־סקלאַד וואָסכאָדניאַ 34 פראָנט־געשעפט	פערקויף פון שרייב־מאַטעריאַל	פערמרעטונג פון קאַלאַמייקער טלית׳ים.

מחזורים 25 פּראָצענט ביליגער!!!
דערמיט מעלדען מיר, אַז דער ספרים־סקלאַד „מסורה“ איז איבערגעטראָגען אויף וואָסכאָדניאַ 34, פראָנט־געשעפט ווי אויך איינגאַנג דורכ'ן טויער. צו בעקומען אַלע סאָרט ספרים און לעהר־ביכער, ספּעציעלער אויסוואַהל פון מחזורים, אויך די וועלט־בעריהמטע ווילנער רב פנינים־מחזורים, אויך מיט יודישע איבערזעצונג, ש״ס, חומשים, פּסוקים, משניות, מדרשים, סדורים, טלתים, גאַרטלען, קאַפּלען, ציצית, מזוזות.
צום נייעם שול־סעזאָן פערקויף פון אַלערליי שול־ביכער אויך שרייב־מאַטעריאַל, אזוי אז דאָס חדר־יונגעל קאָן זיך אַלעס אויפ'ן אָרט אַנשאַפען צו רעעלע פרייזען. מיר האָבען געקויפט ביי די ווילנער ספרים־פערלאַגען גרויסע הנחות ספּעציעל פאַר קינדער־גמרות פאַר חדרים פון פירמע ראָזענקראַנץ, שריפטזעצער צו בילליגע פרייזען, אזוי אז דאָס אָרימע קינד קען קויפען אַ ליכטיגע, ריינע, פּינקטליכע ווילנער גמרא צום פרייז פון אַ ווארשאַווער גמרא. געדרוקט דעם אדרעס:
א. מ. גרובשטיין, וואָסכאָדניאַ 34, פראָנט געשעפט אָדער דורכ'ן טויער

מענער־היט
אין אַ גרויסען אויסוואַהל בעקומט מען
— ביי —
עלעגאַנט | מאָדערן
י. שוואַרצבערג
פּיעטריקאָווער 50
אינ׳ם הויף.
פּרייזן רעדוצירט
פּראַקטיש | פּרייזווירדיג

עהרענפול איז די אונאייגענניציגע ארבייט פון פריי־ווילליגען פייערלעשער

:—: אבער נישט ווייניגער בכבוד׳יג איז די הילף, וואס ברענגט רוהם דער געזעלשאפט פאר דער זארגפעלטיגער אויפזיכט איבער דער ארגאניזאציע. :—:

לאמיר נישט שפארן אבצייכנונגען

אויף קיין ◄

לטובת די אינוואלידען-פייערלעשער זונטאג, דעם 19־טען אקטאבער ד. י.

קלאנג־פילם־טעאטער
„MIMOZA"
ul. Kilińskiego 178.

היינט און פאלגענדע טעג!

דראמע פון ליבע, גרויסע געפיהלען און אפפערונג, טראגעדיע פון א געפאלענער פרוי

דאס הארץ פון א — גאסען־פרוי

אין די הויפטראלען:
Corinne Griffith i Edmune Love

אויסערן פראגראם: רעוועלאציאנס־קלאנג־צוגאבע
אנהויב 5.30, 7.30 און 9.15, שבת, זונטאג און יום־טוב 3.30 נ״מ

נעכסטער פראגראם: „הערצער־מעלאדיע״
אין די הויפטראלען: **Dita Parlo i Willi Fritsch**

זיכערע הילף און א רפואה

אהן א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט־פערגיסונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס.

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל־בראך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען־קאפ, אדער אזוי ווי א מאסער־קאן און עס פאלט אריין אין דעם כוס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטארבליך. ספעציעל גומענע הייל־באנדאזשען אויסגעצייכענט גאט דורך גרויסע פראפעסאָרען מיט מיינע בעהאנדלונג און פון דייטשען פראפעסאר־דאקטאר בראכנרעכונג בעזונדער איבער דעם שטערמען און געפעהרליכסטען ברוך. אויך פאר הויקערס לאנגע מיט הייל־גארטעלען און אפעראטען פאר פערקרומטע פיס און פלאט־פוס ספעציעלע אינלאגען אין די שיך. קינסטליכע גומענע פיס און הענד, גומענע זאקען פאר די גרעסטע קראנקע אדערן.
עמפפאנגט פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אוונט.

ארטאפעדישע אנשטאלט
Specialist J. RAPAPORT Ortoped von Lemberg
Łódź, WÓLCZAŃSKA 10, tel. 221-77, front, parter

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס־פראפעסארען: פראפ. ד״ר באראנטש, פראפ. ד״ר י. מארישלער, פראפ. ד״ר בר. קיפלאנאווסקי און אייך אנדערע. מיר נעהמען אויך אן פערזענליכע פון דער קראנקען־קאסע

דאנקזאגונג.

דערמיט דריק איך אויס דעם בעסטען דאנק דעם הערן דיר. י. ראפאפארט, ספעצ. פאר ברוך, וועלכער וואוינט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10 טעל 22-177 פראנט פארטער פאר זיין געטריישאפטליכע פערלעגען מיר א גומענעם הייל־באנדאזש לויט זיין מעטאד, האב געליטען אויף ברוך 20 יאהר און א דאנק איהם בין איך היינט געזונט, אז כ׳קען איהם זעהן אפצינגען דעם עמפפעהלען.

Dr. BERGHOF Arzt.

7־קלאסיגע שולע און פרעבלשולע | פון | די רענאמירטע ערציהונגס־אנשטאלט

קאצענעלזאן־נאחומאב

8 נאד לודקא 8 (צווישען נאוואמיעסקא און וואכאדניא)
טעלעפאן 177-01 (פון 11 ביז 2)

יעדער אין שול־צוואנג עלטער ד. ה. פון 7 ביז 15 יאהר ווערען א גענומען אין די קלאסען: A, B, C, I, II, III, IV

אין פארבערייטונגס־קלאס A° ווערען אנגענומען ענטוויקעלטע קינדער פון 7-5½ יאהר. אין די פרעבל־שולע (שפיל־שולע) קינדער פון 3-7 י.

חוץ דעם אלגעמיינעם שול־פראגראם, קענען די ארטאדאקסישע קינדער געניסען פון **נאכמיטאג־חדר** וואו ס׳ווערד געלערנט גרונדליך אלע למודי־קודש, דהיינו: חומש, רש״י, נ״ך, גמרא, ותוספות דורך מלמדים־ספעציאליסטען אונטער דער פערזענליכער השגחה און הנהלה פון בעוואוסטען למדן **ר׳ יעקב בנימין קאצענעלזאן**

בעמ.: די צאהל שעה׳ען, ווי אויך מלמדים פאר למודי־קודש זיינען היי־יאהר בעדייטענד פערגרעסטערט.

פאר פיזיש שוואכע קינדער, ווי אויך פאר אונבעמיטעלטע ענגוסטירם
נאכמיטאג שולע | ביז 50% ביליגער | נאכמיטאג
נאכמיטאג חדר | | פ עבלשולע

וויכטיג פאר יעדען יוד!

א פלאש פרימא ראזינען = וויין ¼ ליטער 65 גראשען,
א גרויסע פלאש " ½ " 1.25
אויך בעסערע זארטען צו די ביליגסטע פרייזען. צו בעקומען אין דער
וויין־פאבריק „מאלוויז", צעגעלניאנא 36 אין הויף
אדער אין וויין־געשעפט פאלודניאווא 5. ביטע זיך איבערצייגען.
מיט אכטונג **משה אלטער** ציגעל־גאס 36 אין הויף, פאלודניאווא 5

אויף לויז

נעמט אן א קוואליפיצירטער שטריקער מיט לאנגיעהריגער פראקטיק, בעקאנט אין אלע ארט ארבייט אויף אייגענע מאשינען 12־ער און 13־ער
מ. אייזענבערג,
נאוואמיעסקא 26, פראנט, 3־טער שטאק.

DOM 2 piętrowy do sprzedania przy ul. Rokicińskiej 100.

א שדכן
ווערט געזוכט.

צו ערפאהרען אין אדמיניסטראציע. 9068

אנ׳עם־מיש

מיט א קוכען־קרעדענץ אין בעסטען צושטאנד ביליג צו פערקויפען ליפאווא 48, ה. 22.

אנ׳ארט צו שלאפען

פאר 2 אנשטענדיגע יונגע לייט, אדער צו פערמיטען אויף א פראצעווניע. צו ערפאהרען פולנאצנא 9 ביי א. פישהאף.

עס ווערען געברויכט האנדלייהערם אדער האנדלייהערינס. צו דאמען־מאגאזין־ארבייט ביי פרייהלעך פאמארסקא 39.

א פראנט־געשעפטס־

לאקאל

אויף 3 שטובען און קיך אין צענטרום פון פיעטריקאווער, צו פערמיטען. אינפארמאציעס אין אדמ. סוב „צענטרום" 9074

א מענש

אהן אונטערשיד פון געשלעכט און יאהרען, אמבעסטען א פראווינצער בעקאנט א ביסעל אין פויליש און יודיש ווערט געזוכט. אדרעס צו ערפאהרען אין אדמינסטר. פון „נ. פ."

א קדיש

ווער עס וויל זיך בעזארגען מיט א קדיש איבער 100 יאהר מען זאל פאר איהם לערנען משניות און אפהיטען די יאהרצייט קען דאס האבען בעגען אונטערשטיצען א יודישע אינסטיטוציע מיט ארויסבארגען א פאר הונדערט זלאטים. אפערטען אונטער „קדיש", אין אדמיניסט. וכל הקודם זכה.

גוצט אוים די געלעגענהייט!

פאר 23 זל. מיט 50 גר. קענט איהר בעקומען א לוקסוסאווען טיש־וייגער און דאס אויסצוצאהלען אין ראטעס. ווענדעט זיך: נאוואָ־צעגעלניאנא 12 טיר 8, פראנט 3 שטאק.
בעמ.: מיר נעמען אויך אנגענטען. אפען טעגליך פון 10–1 און פון 3–7

Skradziono w Andrzejowie następujące weksle:

1)	Weksel Nr. 936	z wyst. Ch. Gewirtz, Kraków	na zlec. J. Dziewięcki	pł. 28 lut. 1931	na zł.	150,—
2)	„ „ 937	„ „ „	„ „	„ 31 mar. 1931	„ „	147,—
3)	„ „ 907	„ Fryda Waksman „	„ A. Waksman	„ 15 lut. 1931	„ „	150,—
4)	„ „ 908	„ „ „	„ „	„ 15 mar. 1931	„ „	160,—
5)	„ „ 976	„ Z Finkelstein, Brzeżyn	„ S. Warsztacki	„ 20 list. 1930	„ „	50,—
6)	„ „ 975	„ M. Dajczman, Sosnowiec	„ J. Dziewięcki	„ 3 list. 1930	„ „	84,—
7)	„ „ 952	„ Krzanowski i Kluk, Lwów	„ „Niwoga"	„ 31 paź. 1930	„ „	76,05

cedenci: „Terra" Gdańsk i J. Dziewięcki.

8) protest Nr. 719 z wyst. H. Feldman, Lauczyn na zlec. D. Dulberg pł. 15 maja 1930 „ „ 200,—
9) „ „ 733 „ J. Szreier, Bohorodczany „ Dulberg i Lichtman „ 7 czerw. „ „ „ 100,—
10) czek z wyst.. H. M. Siegman, Bielsko płatny 10 września 1930 na zł. 300,—
11) „ „ H. M. Siegman, Bielsko „ 25 „ „ „ „ 300,—

Weksle powyższe unieważnaia się. Zwrócić takowe za wynagodzeniem do **J. Dziewięckiego, Kilińskiego 87.** Dyskrecja zapewniona.

וועכנעריז כירורגישע קליניק

„SANATO"

אגראדאווא 10 טעל. 57-213
1־טע און 2־טע קלאס
ערצטליכע אויפזיכט
איבער דער מוטער און קינד.
פרייזען פון געבורט
אין 2־טע קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס־מיטלען
200 זל.
כירורגישע אפטיילונג פון ד״ר מעד. ט. קאנטאר
עמפפאנגס־שעה׳ן פון 1 ביז 2 נאכמיטאג.

צנים פחים בדרך עקש.
שומר נפשו ירחק מהם.

תקעו בחודש שופר. בכסה ליום חגנו. כי חוק לישראל הוא
משפט.

איבער דעם זאלסט קומען אין דער אלטער בעת, רעכטסקאנסולענטעז־ביורא פון ה׳
מאנעלא, פיעטריקאווער 17
זאכאדניא 52) טעל. 79-148

וואו עס ווערט שנעל און פינקטליך ערלעדיגט געוויסענהאפט געשריבען אלערליי ביטעס: ציווילע, קארנע, האנדלאווע, אפעלאציעס, אדוואלאניעס, קלאוזולעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעדט אין פוילען, וועגען דירות אין אורזשאנד ראזיעמטשי, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען. בעמערקונג: קלאוזולעס און זאבעזפיעטשעניעס ווערען ערלעדיגט במשך פון 24 שעה.

מיט אכטונג **ד. מאנעלא,**
פעטריקאווער 17.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים־ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.

נאר פאר ווענערישע הוים־קראנקה. און מענער־שוואכע צאליען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא־לאגישע און נערווען־קראנקהייטען. קווארץ־לאמפ. עלעקטרישער הייל־קאבינעט קאסמעטיק.
— — טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אוונט. — —
פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכם. נעמט־אן א פרוי־דאקטאר נור קינדער און פרויען זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.
— בעזונדער ווארטע־צימער פאר פרויען —

וויזיט 3 זל.

DOKTOR

H. WOŁKOWYSKI

צעגעלניאנא 25, טעל. 87-126

צוריקגעקעהרט

ספעציאל־ארצט פאר הוים־ און ווענערישע קראנקהייטען, מענער־שוואכע, אלע ארט אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ־שטראהלען
נעמט אן פון 8 – 2 נארם. און פון 6 – 9 אוונט

עלטערן!

אין מיין נאכמיטאג **חדר־שולע** ווערען אנגענומען

קינדער וואס לערנען אין פאווישעכנע שולע צו לערנען: עברי, חומש, רש״י, תנ״ך, משניות, גמרא היסטאריע, רעדען און שרייבען העברעאיש און יודישע בריוו זעלבסט צוזאמענגעשטעלען. ס׳ווערען אויך אנגענומען אנפאנגער וואו ס׳ווערט אין פערלויף פון 5 חדשים אויסגעלערנט גרינדליך דאווענען, א שפראכע רעליגיעזע ערציהונג! צוגענגליכע פרייזען.
איינשרייבען טעגליך 2 ביז 8 אוונד.

יחיאל דוד ראזענפעלד
פלאץ וואלנאשטשי (נייע שטאט) 6
קוקער אפיציגע, רעכטס, 2. שט.

פאבריק פון

אייוועז און קוכעז

קאפלאנע און שאמאט
פערש. מוסטערן און סארטען

פערקויף פון בוי־ארטיקלען

צעמענט, קאלך, גיפס, קרייד, שטשינא, פאפע, סמאלע, ווי אויך פערשידענע קאפלעס אינ־ און אויסלענדישע שאמאט־ציגעל צו אייוועז פון פערשידענע גרויסען — עמפפעהלט פירמע

„Konkurencja"

מ. עלעכנאוויטש
ŻEROMSKIEGO 1a (Pańska.)

טליתים־פאבריק

אויסארבייטונג פון וואלענע, האלב־וואלענע, זיידענע טליתים כמו טערקישע, קאלאמעיער, וויאויך טלתים־קטנים, הורט און דעטייל מיט אויספערטיגונג, אויך גארטלען, שפאניעס און ציצית
צו בעקומען ביליגער ווי איבעראל, ביי

א. ח. ציטרינאווסקי, קאמיעננא 1

אין 2. סויער פארטער. קומט איבערצייגט אייך!
בעמערקונג: סווערען אויך אנגענומען אלטע טליתם צום וואשען.

בעקאנטמאכונג.

דערמיט מאכען מיר בעקאנט, אז דער די רעמאנטירטער קאנצערט־זאל
3 פיראמאווישא 3
וואס בעשטעהט פון 3 זאלען איז צו פערמיטען אויף פערזאמלונגען, ראוטען, קאנצערטען און חתונות צו די ביליגסטע פרייזען!
מחותנים! דינגט נישט אנדערשוואו, נור קומט צו אונז זיך איבערצייגען
מיט אכטונג די אינהאבער.

דראט־צוימען

טמפלאכטענע, געוועבען, געלענדער, ראביץ־געוועבען און אלע מעטאלען עמפפעהלט צו ביליגע פרייזן
RUDOLF JUNG
Łódź, Wólczańska 151, telefon 128-97.

אנאנסען־פרייז: פאר׳ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו״ט—24 גר. אין דער טיט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40— . . . . 60—
נאכ׳ן טעקסט—12— . . . . 18—
פאר א מילימעטער־שורה 8 4
טיטער דער שטאט 50 פראצ. טייערע. אויסל. 100 פראצ. טייערע. מעלדונגען—10 גר. א ווארט

אבאנעמענטס־פרייז: אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט צושטעלען א היים; אויף דער פראווינץ 6—זל. א חודש אין אויסלאנד — 8 זל.
פאר׳ן אינהאלט און טערמינען די אנאנסען איז די פערלאג נישט פעראנטווארטליך די אדמיניסטראציע איז אפען ביי טאג און ביינאכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.